

Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy do roku 2030

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Agenda 2030	Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	MŠVVaM SR	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky
AOSSR	Akadémia ozbrojených síl Slovenskej Republiky v Liptovskom Mikuláši	MVO	Mimovládne organizácie
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj	MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	NAP	Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy
BSK	Bratislavský samosprávny kraj	NAPANT	Národný park Nízke Tatry
EF	Environmentálny fond	NAS	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy
EHK OSN	Európska hospodárska komisia Organizácie Spojených národov	NIVAM	Národný inštitút vzdelávania a mládeže
EHP	Európsky hospodársky priestor	NLC	Národné lesnícke centrum
Envirostratégia 2030	Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030	NP	Národný park
EÚ	Európska únia	OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
EUBA	Ekonomická univerzita v Bratislave	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
EVV	Environmentálna výchova a vzdelávanie	OP	Operačný program
EVVO	Environmentálna výchova, vzdelávanie a osvetu	OP KŽP	Operačný program kvalita životného prostredia
IEP	Inštitút environmentálnej politiky	OSN	Organizácia Spojených národov
ISCED	Medzinárodné štandardné členenie vzdelávania (The International Standard Classification of Education)	PHÚ	Plán hlavných úloh
ISVD	Informačný systém vzdelávania dospelých	PIENAP	Pieninský národný park
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu	POD	Program obnovy dediny
KST	Klub slovenských turistov	POP	Program ochrany prírody
KU	Katolícka univerzita v Ružomberku	PVO	Predchádzanie vzniku odpadu
MCRaŠ SR	Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej Republiky	RK EVVO	Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	SBM	Slovenské banské múzeum
		SEV	Stredisko environmentálnej výchovy
		SEVVO SAŽP	Stredisko environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu SAŽP
		SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
		SMOPaJ	Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva

SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	TUKE	Technická univerzita Košice
SR	Slovenská republika	TUZVO	Technická univerzita vo Zvolene
SSJ	Správa slovenských jaskýň	UK	Univerzita Komenského v Bratislave
STUBA	Slovenská technická univerzita v Bratislave	UKF	Univerzita Konštantína filozofa v Nitre
SVP š. p.	Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik	UMB	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	UPJŠ	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania	UR	Udržateľný rozvoj
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
ŠVP	Štátny vzdelávací program	VV, š. p.	Vodohospodárska výstavba, štátny podnik
ŠVP ZV 2023	Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie 2023	Z. z.	Zbierky zákonov
TANAP	Tatranský národný park	ZVF	Zelený vzdelávací fond
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj	ŽP	Životné prostredie
		ŽSK	Žilinský samosprávny kraj

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	2
ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ	6
1. STRATEGICKÉ DOKUMENTY	7
1.1 Medzinárodná a európska úroveň	7
1.2 Národná úroveň	8
1.3 Regionálna úroveň	9
2. AKTUÁLNY STAV EVVO NA SLOVENSKU	10
2.1 Formálne vzdelávanie	10
2.2 Neformálne vzdelávanie	12
2.3 Informálne učenie sa	12
3. EVVO V REZORTE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	13
3.1 Rezortné organizácie	13
3.2 Charakteristika EVVO v rezorte	16
4. FINANCOVANIE EVVO	19
5. VÝCHODISKÁ PRE AKTUALIZÁCIU REZORTNEJ KONCEPCIE EVVO	21
5.1 Zhodnotenie plnenia RK EVVO do roku 2025	21
5.2 Našartované systémové opatrenia	22
STRATEGICKÁ ČASŤ	24
6. STRATEGICKÉ ZÁMERY	25
7. PRIORITNÉ OBLASTI A ŠPECIFICKÉ CIELE	25
7.1 Systémové riešenia pre skvalitňovanie EVVO	26
7.2 Realizácia a posilnenie formálnej EVVO	26
7.3 Rozvoj neformálnej EVVO pre udržateľný rozvoj	27
7.4 Informálna EVVO prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva	27
8. VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE ASPEKTY REZORTNEJ EVVO	28
8.1 Ciele rezortnej EVVO	28
8.2 Cieľové skupiny	30
8.3 Metódy a formy	30
8.4 Tematické zameranie	30
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	31
9. PLÁN NA DOSIAHNUTIE CIEĽOV (IMPLEMENTAČNÝ PLÁN)	32
9.1 Prioritná oblasť 1 - Systémové riešenia pre skvalitňovanie EVVO	32
9.2 Prioritná oblasť 2 - Realizácia a posilnenie formálnej EVVO	37
9.3 Prioritná oblasť 3 - Rozvoj neformálnej EVVO pre udržateľný rozvoj	41
9.4 Prioritná oblasť 4 - Informálna EVVO prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva	50
10. NAPŔIENIE A EVALUÁCIA KONCEPCIE	55
ZÁVER	56

ÚVOD

Svet je neustále v pohybe a dynamicky sa mení. Spolu s ním sa menia aj požiadavky na environmentálnu výchovu. To, čo bolo smerodajné v roku 2015, keď bola schválená Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 (RK EVVO), sa po desiatich rokoch naplnilo, vypršalo, stratilo význam alebo zmenilo smerovanie. Posledných desať rokov prinieslo veľké výzvy environmentálneho, ekonomického a sociálneho charakteru, ktoré znamenali aj implikácie pre environmentálnu výchovu. Za všetky spomeňme prijatie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj členskými štátmi OSN (2015), predstavenie Európskej zelenej dohody (2019), schválenie Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030 (2019), pandémie Covid-19 (2020 – 2022). Ukazuje sa preto, že aj v environmentálnej výchove je potrebné reagovať na meniace sa podmienky pružnejšie a strategicky plánovať a prehodnocovať ďalšie kroky v kratších časových horizontoch.

Dôvodom aktualizácie RK EVVO 2025 je jej samotná expirácia, a to z pohľadu časového, vecného aj koncepčného. Potreba synchronizácie so strategickými dokumentmi a procesmi na národnej úrovni v oblasti environmentálnej politiky a príprava pôdy na systematické skvalitňovanie environmentálnej výchovy v rezorte životného prostredia (ŽP) v nasledujúcej dekáde. Nové priority a opatrenia sa preto sústreďujú na obdobie najbližších piatich rokov, a teda na dosiahnutie strategickej vízie a cieľa v horizonte roku 2030.

Aktualizovaná RK EVVO vychádza z krátkeho prieskumu stavu environmentálnej výchovy. Sumarizuje strategické dokumenty, o ktoré sa v nasle-

dujúcom období bude opierať. Prináša pohľad na aktuálny stav environmentálnej výchovy celkovo na Slovensku, a to vo formálnej, neformálnej výchove a vzdelávaní a informálnom učení sa.

Strategická časť v nadväznosti na analýzu obsahuje kľúčové zámery rezortnej EVVO do roku 2030: zvýšiť kvalitu EVVO poskytovanej v rezorte a podporiť implementáciu Envirostratégie 2030. Nastavené prioritné oblasti preto plne korešpondujú s cieľmi Envirostratégie 2030 v časti 13 Environmentálna výchova a vzdelávanie v každom veku. Členia sa na:

1. Systémové riešenia pre skvalitňovanie EVVO,
2. Realizáciu a posilnenie formálnej EVVO,
3. Rozvoj neformálnej EVVO pre udržateľný rozvoj a
4. Informálnu EVVO prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva.

Implementačná časť prináša 42 aktivít v štyroch prioritných oblastiach, ktorými chce rezort naplniť svoje ciele v oblasti EVVO. Vznikla participatívnym zapojením rezortných organizácií. Organizácie si mohli navrhnúť aktivity, ktoré vychádzajú z ich vlastných potrieb v súlade s prioritami koncepcie. Boli tiež súčasťou pripomienkovania a finalizácie koncepcie.

V závere dokumentu sú uvedené mechanizmy, prostredníctvom ktorých bude zabezpečené napĺňanie a vyhodnocovanie Implementačného plánu. Tieto procesy majú napomôcť úspešnosti koncepcie, avšak finančná podpora a ľudský kapitál v podobe zamestnancov a pracovníkov EVVO v rezorte sú tiež kľúčové.

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Rozvoj v oblasti EVVO na Slovensku sa odvíja aj od aktuálnych strategických dokumentov prijatých na rôznych úrovniach riadenia.

1.1 MEDZINÁRODNÁ A EURÓPSKA ÚROVEŇ

Dohovor o biologickej diverzite (OSN, 1993)

Dohovor vstúpil do platnosti 29. decembra 1993 s primárnym cieľom ochrany biodiverzity. V článku 13. sa zaoberá aj nutnosťou zvyšovania povedomia v oblasti biodiverzity prostredníctvom výchovy a vzdelávania.

Stratégia EHK OSN pre výchovu k udržateľnému rozvoju (EHK OSN, 2005)

Táto stratégia bola prijatá na zasadnutí vysokej úrovne predstaviteľov ministerstiev životného prostredia a školstva vo Vilniuse 17. – 18. marca 2005. Stratégia EHK OSN pre výchovu k udržateľnému rozvoju (UR) predkladá víziu výchovy k UR ako základného nástroja rozvíjajúceho a posilňujúceho schopnosť jednotlivcov, skupín, komunit, organizácií, krajín vykonávať vlastné rozhodnutia a voľby v prospech UR.

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (OSN, 2015)

Najkomplexnejší medzinárodný dokument v oblasti životného prostredia a UR schválený valným zhromaždením OSN. K implementácii Agendy 2030 sa prihlásila aj Slovenská republika v dokumente *Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*, ktorý bol schválený uznesením vlády č. 95/2016.

Ciele udržateľného rozvoja (OSN, 2015)

V roku 2015 OSN prijalo 17 cieľov, ktorých plnením je možné dosiahnuť UR. Práve cieľ č. 4.7 zdôrazňuje potrebu začlenenia vzdelávania pre UR do všetkých úrovní vzdelávania. Ďalšie ciele (12.8 a 13.3) sa zaoberajú prístupom k informáciám o UR a zlepšením povedomia o zmene klímy.

Parížska dohoda o zmene klímy (OSN, 2015)

Parížska dohoda je medzinárodná zmluva o zmene klímy. Dohoda bola prijatá v roku 2015 a týka sa zmiernenia zmeny klímy a jej dôsledkov, adaptácie a financovania. Článok 12 explicitne zdôrazňuje potrebu vzdelávania a osvetových aktivít o zmene klímy.

Budúcnosť vzdelávania a zručností: Výchova a vzdelávanie 2030 (OECD, 2018)

Publikácia predstavuje víziu a základné princípy pre budúcnosť vzdelávacích systémov. Dokument má orientačný charakter, nie nariaďujúci. Reaguje na potrebu nachádzať riešenia pre zložité a navzájom prepojené výzvy (environmentálne, hospodárske a spoločenské) rýchlo meniaceho sa sveta.

Cestovná mapa vzdelávania pre udržateľný rozvoj do roku 2030 (UNESCO, 2020)

Dokument sa zaoberá novými výzvami v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania, najmä v súvislosti s rastúcou ľudskou populáciou a globálnou pandémiou.

Odporúčanie Rady EÚ týkajúce sa učenia zameraného na environmentálnu udržateľnosť (Európska komisia, 2022)

Predstavuje rámec na začlenenie environmentálnej udržateľnosti do politík, programov a postupov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému. Rada okrem iného odporúča podporovať celoinštitucionálne prístupy k udržateľnosti, ktoré zahŕňajú vyučovanie a učenie, víziu, plánovanie a riadenie, aktívnu účasť vzdelávajúcich sa osôb a zamestnancov, riadenie budov a zdrojov, partnerstvá s miestnymi a širšími komunitami, ako aj výskum a inovácie.

Zelené kompetencie – Európsky kompetenčný rámec pre udržateľný rozvoj (Európska komisia, 2022)

Publikácia GreenComp – The European sustainability competence framework je zameraná na identifikáciu kompetencií v oblasti udržateľnosti, ktoré by sa mali zapracovať do vzdelávacích programov s cieľom rozvíjať vedomosti, zručnosti a postoje podporujúce empatické a zodpovedné spôsoby myslenia, plánovania a konania v prospech verejného zdravia a našej planéty.

[Implementačný rámec stratégie EHK OSN pre výchovu k UR \(EHK OSN, 2022\)](#)

Rámec reagujúci na najnovší vývoj v oblasti implementácie Stratégie EHK OSN pre výchovu k UR, ktorý zdôrazňuje potrebu kvality vo vzdelávaní k udržateľnosti, digitalizáciu, inovácie a participáciu mladých ľudí.

[Nariadenie Európskej únie o obnove prírody \(Rada Európskej únie, 2024\)](#)

Nariadenie o obnove prírody predstavuje komplexný právny rámec EÚ, ktorý sa zameriava na obnovu ekosystémov na súši aj vo vodnom prostredí. Cieľom je zvrátiť úbytok biodiverzity, obnoviť

degradované biotopy a posilniť ekologickú stabilitu krajiny. Nariadenie zároveň zdôrazňuje význam informovanosti a vzdelávania verejnosti o potrebe obnovy prírody, zapájanie rôznych aktérov vrátane škôl, vlastníkov pozemkov a komunit do plánovania a realizácie obnovy.

[Strategický plán Európskej únie pre trvalo udržateľný rozvoj \(Rada Európskej únie, 2024\)](#)

Dokument sumarizuje priority EÚ a jej strategické smerovanie v inštitucionálnom cykle 2024 – 2029. Z dokumentu vyplýva aj podpora vzdelávania zameraného na environmentálne otázky ako súčasť širšej agendy udržateľnosti.

1.2 NÁRODNÁ ÚROVEŇ

[Ústava SR](#)

Ústava je základným zákonom štátu a hierarchicky najvyššie postavený právny predpis platný v Slovenskej republike. Ústava hovorí o právach a povinnostiach každého občana SR – oblasťou udržateľného rozvoja sa zaoberá Druhá hlava, ktorá konštatuje toto:

- Každý má právo na priaznivé životné prostredie.
- Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.
- Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.
- Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie, a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov.
- Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

[Zákon č. 17/1992 Z. z. o životnom prostredí](#)

Zákon ustanovuje (§ 16), že „*výchova, osвета a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek a k úcte k životu vo všetkých jeho formách.*“ Tento zákon zároveň ustanovuje aj zásady ochrany životného prostredia,

všeobecné povinnosti pri ochrane životného prostredia.

Ďalšie právne predpisy súvisiace s problematikou životného prostredia

Pre oblasť environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu je mimoriadne dôležitý zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vzhľadom na to, že právne definuje pojmy v oblasti ochrany prírody a krajiny, tak ako aj ďalšie zákony, ktoré sú užšie zamerané na rôzne oblasti súvisiace s udržateľným rozvojom: zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch, zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách, zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. a zákon č. 311/2023 Z. z., zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti, zákon č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon, zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy; zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže; zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd; zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, zákony č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, zákon č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu a zákony č. 172/2024 Z. z., č. 304/2024 Z. z.; zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí; zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch; zákon č. 544/2002 o Horskej

záchranej službe a č. 304/2025 Z. z.; zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

[Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030](#) (MŽP SR, 2019)

Je zostavená v súlade s Agendou 2030. Časť 13 Environmentálna výchova a vzdelávanie v každom veku. Ciele v tejto oblasti sa zameriavajú na zefektívnenie systému formálnej aj neformálnej environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu pre udržateľný rozvoj, vedenie obyvateľstva k zodpovednej spotrebe a ochrane prírody, ako aj zlepšovanie environmentálneho povedomia prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva a cestovného ruchu.

[Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025](#) (MŽP SR, 2015)

Hlavným cieľom bolo vytvorenie uceleného systému environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v rezorte životného prostredia. Naplnenie hlavného cieľa koncepcie bolo realizované prostredníctvom piatich čiastkových cieľov, ich opatrení a aktivít, ktoré mali viesť identifikované cieľové skupiny ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi človekom a starostlivosťou o životné prostredie.

[Štátny vzdelávací program](#) (MŠVVaM SR)

ŠVP je dokument vydávaný MŠVVaM SR, ktorý stanovuje obsahové a výkonové štandardy v rámci formálnej výchovy a vzdelávania. Environmentál-

na výchova je zahrnutá do výchovno-vzdelávacieho procesu od materských škôl, cez základné až po stredné školy. ŠVP je priebežne aktualizovaný a doplňovaný tak, aby zodpovedal aktuálnym potrebám a trendom v oblasti výchovy a vzdelávania.

[Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania – kvalitné a dostupné vzdelanie pre Slovensko](#)

(MŠVVaM SR, 2018)

Je strategický dokument ministerstva školstva s výhľadom do roku 2030. Reaguje na úlohy obsiahnuté v predchádzajúcich programových vyhláseniach vlády, v autorskom dokumente *Učiace sa Slovensko a Správy o stave školstva na Slovensku*, ktorú Národná rada Slovenskej republiky prerokovala v roku 2013. Zvýrazňuje potrebu rozvoja environmentálnej gramotnosti a zručností v súvislosti so zmenou klímy.

[Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy](#) (MŽP SR, 2018)

Strategický dokument zaoberajúci sa adaptáciou SR na zmenu klímy aj prostredníctvom komunikácie, vzdelávania a zapojenia verejnosti.

[Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy](#) (MŽP SR, 2021)

Dokument, ktorý si v rámci prierezových opatrení kladie za cieľ vytvorenie funkčného rámca podpory vedy, vzdelávania rozvoja o problematike adaptácie.

1.3 REGIONÁLNA ÚROVEŇ

Samosprávy v priebehu predošlých rokov po vzore predovšetkým z českého prostredia urobili veľký posun, čo sa týka systematického plánovania EVVO. Svoje koncepcie či stratégie v tejto oblasti majú vypracované:

Bratislavský samosprávny kraj - [Koncepcia budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK na obdobie 2018 - 2025](#) (BSK, 2017)

Trenčiansky samosprávny kraj - [Krajská koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v Trenčianskom samosprávnom kraji do roku 2030](#) (TSK, 2019)

Banskobystrický samosprávny kraj - [Koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v Banskobystrickom samosprávnom kraji do roku 2030](#) (BBSK, 2024)

Žilinský samosprávny kraj - [Koncepcia environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu v Žilinskom kraji](#) (ŽSK, 2024)

2. AKTUÁLNY STAV EVVO NA SLOVENSKU

Environmentálna výchova sa za posledných 10 rokov (od platnosti prvej rezortnej koncepcie) výrazne zmenila. Preto na tomto mieste považujeme za

dôležité zhrnúť aktuálny stav v EVVO na Slovensku a následne sa zamerať na jej realizáciu v rezorte životného prostredia.

2.1 FORMÁLNE VZDELÁVANIE

Formálnym vzdelávaním je podľa zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých, §3 ods. 2:

- výchova a vzdelávanie v škole zaradenej v sieti,
- štúdium v študijnom programe na vysokej škole,
- vzdelávanie v akreditovanom vzdelávacom programe.

Formálna environmentálna výchova je preto v gescii Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (MŠVVaM SR).

Vzhľadom k tematickému zameraniu je však úplne prirodzené aj prepojenie s Ministerstvom životného prostredia SR (MŽP SR). K spolupráci by malo dochádzať minimálne v oblasti zadefinovania vzdelávacích cieľov, obsahu a spôsobilosti vo formálnej environmentálnej výchove. Z praxe je zjavné, že formálna a neformálna environmentálna výchova sa vzájomne prelínajú a podporujú. K prienikom dochádza napríklad v týchto oblastiach:

- Vzdelávanie v školách – školám bolo zo strany ministerstva školstva prostredníctvom tzv. Sprievodcu školským rokom odporúčané, aby spolupracovali s poskytovateľmi neformálnej EVVO a využívali ich ponuku výučbových

programov. Od školského roku 2025/2026 sa dokument nazýva Pedagogicko-organizačné pokyny a odporúčania k environmentálnej výchove pre uvedený rok v ňom neboli zaradené.

- Vzdelávanie pedagógov – podľa zákona č. 138/2019 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch môžu inštitúcie poskytujúce neformálne vzdelávanie pre učiteľov požiadať o oprávnenie na poskytovanie inovačného vzdelávania pod gesciou MŠVVaM SR.
- Vzdelávanie dospelých – podľa nového zákona o vzdelávaní dospelých (č. 292/2024) organizácie poskytujúce neformálne vzdelávanie môžu požiadať o certifikáciu pod gesciou MŠVVaM SR a následne žiadať o akreditáciu svojich vzdelávacích programov alebo o získanie mikroosvedčenia nahrádzajúceho časť štúdia na vysokej škole.

Uvedenými spôsobmi a aktivitami sa teda organizácie pôsobiace v neformálnej environmentálnej výchove naprieč rezortmi stávajú súčasťou formálneho systému vzdelávania. Z tohto pohľadu sa preto rezort životného prostredia aktívne spolupodieľa na realizácii formálnej environmentálnej výchovy a má dosah na jej kvalitu.

2.1.1 Predprimárne, primárne a sekundárne vzdelávanie

Environmentálna výchova je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu. V príslušných stupňoch vzdelávania je možné ju realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov alebo formou samostatného vyučovacieho predmetu z rámca voliteľných hodín.

Zo strany MŠVVaM SR zatiaľ absentuje pravidelne vykonávané štatistické zisťovanie a analýza stavu zavádzania prierezových tém (tým pádom aj EVV) do vyučovacieho procesu na slovenských školách. Školská inšpekcia vykonala dva prieskumy realizované v rokoch 2018 – 2019, ktoré sa zaobera-

li oblasťou prírodovednej gramotnosti, do ktorej čiastočne spadá aj problematika environmentálnej výchovy a vzdelávania:

- [Identifikácia faktorov ovplyvňujúcich úroveň dosiahnutých kompetencií žiakov 9. ročníka základnej školy v oblasti prírodovednej gramotnosti](#) (Štátna školská inšpekcia, 2019)
- [Správa o identifikácii faktorov ovplyvňujúcich úroveň dosiahnutých kompetencií žiakov končiacich ročníkov gymnázia v oblasti prírodovednej gramotnosti](#) (Štátna školská inšpekcia, 2019).

Chýbajúce údaje o realizácii EVVO v školách čiastočne vyplnil Inštitút environmentálnej politiky MŽP SR v štúdiu *Čo vás v tej škole učia*, publikovanej v roku 2021. Štúdia poukázala na absenciu koncepcie formálnej environmentálnej výchovy a vzdelávania, formálnosť realizácie EVV na školách a slabú prípravu pedagogických zamestnancov (pre- aj postgraduálnu) na zavádzanie environmentálnej výchovy ako prierezovej témy do vyučovacieho procesu.

V roku 2023 MŠVVaŠ SR v rámci kurikulárnej reformy základného vzdelávania schválilo Štátny

vzdelávací program pre základné vzdelávanie 2023 (ŠVP ZV 2023), ktorý bude do praxe zavedený postupne od roku 2026. Environmentálna výchova je v ňom vymedzená ako samostatná prierezová *environmentálna gramotnosť*. Jej jadrové obsahy sú integrálnou súčasťou vzdelávacích štandardov rôznych vzdelávacích oblastí (najmä Človek a príroda, Človek a spoločnosť a Zdravie a pohyb), a tak sa stávajú povinným obsahom vzdelávania. Súčasťou príloh ŠVP ZV 2023 je vymedzená environmentálna gramotnosť ako rozšírené odporúčania pre realizáciu environmentálnej výchovy v škole.

2.1.2 Vyššie vzdelávanie

Pracovník neformálnej EVVO

Dopyt po odborných pracovníkoch environmentálnej výchovy v rôznych organizáciách, strediskách a envirocentrách v súčasnosti narastá. Študijný program, ktorý by cielene pripravoval takýchto pracovníkov však na slovenských vysokých školách momentálne chýba.

Vzhľadom k absencii „Pracovníka EVVO“ v národnej sústave povolání, je pre vysoké školy neatraktívne pripravovať absolventov pre nezadefinovaný odbor. Dopyt po pracovníkoch špecificky zameraných na neformálnu EVVO je momentálne pokrývaný absolventmi z iných študijných odborov zameraných na ekológiu, environmentalistiku alebo pedagogiku.

Pedagogickí zamestnanci

Budúcich pedagógov pripravujú na realizáciu environmentálnej výchovy viaceré prírodovedecké fakulty v rámci študijných programov učiteľstva v kombinácii. Možnosť študovať učiteľstvo ekológie v kombinácii umožňujú Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre a Prešovská univerzita v Prešove. Študijný program učiteľstvo environmentalistiky v kombinácii zase ponúka Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave.

Pre učiteľov akademických predmetov v iných kombináciách sa na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre vyučuje výberový predmet, ktorý sa zaoberá environmentálnou výchovou ako prierezovou témou. Podobný koncept je momentálne zavádzaný aj na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici

v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia (SAŽP). Napriek tomu sa na základe záverov národnej konferencie *Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета v Slovenskej republike* (Nitra, 2018) a správy *Čo vás v tej škole učia* (IEP, 2021) konštatuje, že príprava budúcich učiteľov na realizáciu environmentálnej výchovy v školskej praxi je nedostatočná.

Spolupráca rezortných organizácií s vysokými školami

MŽP SR má s viacerými vysokými školami uzavreté memorandá o spolupráci (UPJŠ Košice, TUKE, TUZVO, STUBA, EUBA, Prešovská univerzita). Podobnými memorandami disponujú aj viaceré rezortné organizácie – ŠOP SR (TUZVO, UMB Banská Bystrica, SPU Nitra, UK Bratislava), SAŽP (UMB Banská Bystrica, UKF Nitra, SPU Nitra, UK Bratislava) a SMOPaJ (AOS-SR Liptovský Mikuláš, KU Ružomberok, TUZVO, UK Bratislava, UPJŠ Košice, UMB Banská Bystrica). Pomocou týchto memoránd rezort životného prostredia spolupracuje pri výskumnej činnosti, realizácii praxe študentov, ale aj pri výchove a vzdelávaní budúcich absolventov širokej škály študijných odborov.

Vysoké školy sa taktiež aktívne zapájajú do projektov v oblasti EVVO, vrátane medzinárodných, a zohrávajú dôležitú úlohu ako poskytovatelia environmentálnej výchovy a osvetu voči svojmu okoliu a regionálnym komunitám. V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť aj ich prínos v oblasti vedecko-výskumnej činnosti.

2.1.3 Postgraduálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Príprava pedagogických zamestnancov pre realizáciu environmentálnej výchovy v školách prebieha v súčasnosti aj pomocou inštitútu tzv. inovačného vzdelávania (do roku 2019 prebiehalo pod názvom kontinuálne vzdelávanie). Obsah inovačného vzdelávania je zameraný na prehĺbenie, rozšírenie a inováciu profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti a uplatnenie najnovších poznatkov alebo skúseností z praxe vo výchove a vzdelávaní.

Oprávnenie k realizácii tohto typu vzdelávania udeľuje MŠVVaM SR v zmysle zákona č. 138/2019 (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch). V roku 2024 disponovali oprávnením realizovať inovačné vzdelávanie v oblasti environmentálnej výchovy SAŽP, SMO-PAJ, Nadácia Green Foundation a Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica.

2.2 NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE

Gestorom neformálnej environmentálnej výchovy na Slovensku je MŽP SR, ktoré má vďaka vydaným strategickým dokumentom vplyv na nastavenie systémových opatrení v celoslovenskom meradle. Realizácia a koordinácia je na nižších úrovniach zabezpečovaná ako štátnymi, tak aj mimovládnyimi organizáciami, samosprávami a živnostníkmi.

Na Slovensku dlhodobo pôsobí viacero mimovládnych envirovýchovných organizácií. K 1. 9. 2025 združuje 14 z nich organizácia [Špirála](#) – celoštátna sieť organizácií zameraných na environmentálnu výchovu a vzdelávanie. Jej členmi sú aj individuálni odborníci a dlhodobo etablované občianske združenia, ako sú CEEV Živica, SOSNA, DAPHNE, Centrum environmentálnych aktivít a ďalšie.

V rámci štátnej sféry sa k realizácii environmentálnej výchovy hlásia organizácie z rôznych rezortov. Okrem životného prostredia a školstva sú to aj rezorty školstva (NIVAM), pôdohospodárstva (NLC, Lesy SR) a kultúry (kultúrno-osvetové zariadenia, múzeá a galérie).

Environmentálnej výchove sa na Slovensku venujú z pohľadu právnej formy aj fyzické osoby – živnostníci. Nejde o početnú skupinu. Svoju činnosť vykonávajú ako voľnú živnosť s názvom *Mimoškolská vzdelávacia činnosť*. Envirovýchovu realizujú aj ďalšie typy aktérov ako spoločnosti s ručením obmedzeným, organizácie zodpovednosti výrobcov, skautské organizácie, mládežnícke združenia a rôzne komunitné iniciatívy.

2.3 INFORMÁLNE UČENIE SA

Informálne učenie sa je chápané ako celoživotný, kontinuálny, neorganizovaný a prevažne nevedomý proces formovania poznatkov, zručností, postojov a hodnôt, ktorý prebieha mimo inštitucionálnych štruktúr a organizovaných foriem učenia. Jeho podstatou je učenie prostredníctvom každodenných sociálnych interakcií, skúseností a reflexie reality. Kľúčovú úlohu zohráva sociálne prostre-

die, rodina, rovesnícke a pracovné skupiny, ktoré sprostredkujú hodnotové rámce, spoločenské normy a kultúrne modely správania. Informálne učenie sa je tak úzko späté so sociálnym a kultúrnym kontextom jednotlivca a predstavuje základ, na ktorom sa rozvíja jeho vzdelávací a osobnostný potenciál.

3. EVVO V REZORTE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu (EVVO) v rezorte koordinuje MŽP SR, a to prostredníctvom *plánu hlavných úloh* priamo riadených organizácií, *Komisie MŽP SR pre EVVO* a prostredníctvom rôznych strategických dokumen-

tov (Envirostratégia 2030, Rezortná koncepcia EVVO, Sprievodca neformálnou environmentálnou výchovou a koncepčné dokumenty v rôznych oblastiach ŽP).

3.1 REZORTNÉ ORGANIZÁCIE

K pôvodným desiatim rezortným organizáciám s právnou subjektivitou pribudli v roku 2022 aj správy deviatich národných parkov. V tejto časti uvádzame charakteristiku jednotlivých organizácií z pohľadu environmentálnej výchovy.

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) je odborná organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, zameraná na starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny na miestnej, regionálnej a národnej úrovni v súlade so zásadami udržateľného rozvoja, čo znamená, že sa riadi princípmi rozvoja spoločnosti, hospodárstva a starostlivosti o životné prostredie tak, aby sa zohľadnili súčasné i budúce ekonomické, rozvojové, kultúrne, sociálne, environmentálne, vzdelávacie, digitálne a invenčné aspekty, ako aj podpora regiónov, konkurencieschopnosti, miestnej produkcie, uchovávanie kultúrneho a prírodného bohatstva. Medzi hlavné úlohy SAŽP patrí aj zvyšovanie environmentálneho povedomia verejnosti (všetky cieľové skupiny) prostredníctvom ucelenej ponuky programov neformálnej EVVO zameranej na životné prostredie človeka, jeho aktivity, zachovávanie kultúrneho a prírodného bohatstva, rozvoj hospodárstva, živú a neživú prírodu. Pre napĺňanie tohto poslania je zriadené Stredisko environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu (SEVVO) s dvoma organizačnými zložkami:

- **Referát environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu** prostredníctvom ktorého SAŽP zabezpečuje praktickú, metodickú, publikačnú, projektovú a koncepčnú činnosť v tejto oblasti. Organizuje vzdelávacie a informačné podujatia, spolupracuje s materskými, základnými, strednými a vysokými školami, s ministerstvami a zainteresovanými inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami na Slovensku aj v zahraničí. Zároveň organizuje pravidelné podujatia, konferencie, semináre zamerané na udržateľný rozvoj a zachovávanie priaznivého životného prostredia.

- **Účelové zariadenie SEV Dropie** ako jediné pobytové stredisko environmentálnej výchovy (SEV) v rezorte ŽP. Zabezpečuje neformálne vzdelávanie formou praktickej environmentálnej výchovy pre širokú cieľovú skupinu. Programy sú orientované na spoznávanie regiónu Dolného Žitného ostrova, jeho prírodného a kultúrneho bohatstva, prezentáciu hodnôt Chráneného vtáčieho územia Ostrovné Lúky a zvyšovanie povedomia v oblasti mitigačných a adaptačných opatrení na zníženie dôsledkov zmeny klímy.

Štátna ochrana prírody (ŠOP SR) je odborná organizácia ochrany prírody a krajiny s celoslovenskou pôsobnosťou. Hlavným cieľom organizácie je zvyšovanie environmentálneho a regionálneho povedomia a zlepšovanie spolupráce, komunikáciou s rôznorodou cieľovou skupinou v oblasti ochrany prírody všeobecne, či konkrétne pri ochrane jednotlivých druhov, biotopov a pri zachovaní princípov udržateľného rozvoja. Pracovníci environmentálnej výchovy ŠOP SR (vrátane CHKO) v rámci územnej pôsobnosti realizujú praktickú EVVO prostredníctvom rôznych typov podujatí, programov, aktivít, konferencií a podporných činností, ktorých cieľom je komplexné pochopenie vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. EVVO na ŠOP SR je v neposlednom rade realizovaná pomocou budovania informačných stredísk ochrany prírody, budovania a prevádzky náučných chodníkov, lokalít, náučných/informačných bodov.

Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ) je špecializované múzeum s celoštátnou pôsobnosťou pre oblasť ochrany prírody a krajiny v zriaďovateľskej pôsobnosti MŽP SR. Múzeum realizuje neformálnu EVVO, zameranú na vytváranie ekologického vedomia, a to v priereze všetkých vekových skupín. Pri realizácii EVVO je hlavným motívom previazanosť vzdelávania so zbierkovými predmetmi, ako aj prepojenosť je

dnotlivých odborov a využívanie medziodborových vzťahov tak, aby sa u účastníkov budoval komplexný pohľad na svet.

Slovenské banské múzeum (SBM) je špecializované múzeum s celoštátnou pôsobnosťou pre oblasť baníctva, geológie a ochrany nerastov. Motívom EVVO je odovzdávanie hodnôt kultúrneho a prírodného dedičstva a posilňovanie schopnosti detí, žiakov, študentov konať udržateľne na miestnej úrovni i v dlhodobom horizonte. Poskytovať podnety k pozitívnym zmenám formou prezentácií, tvorivých dielní, výstav, interaktívnych expozícií.

Národná zoologická záhrada Bojnice je jediná štátna zoologická záhrada v SR, jej zriaďovateľom je Ministerstvo životného prostredia SR. Zoo Bojnice realizuje EVVO aktivity v tzv. Zooškole a to už viac ako 50 rokov. Pri realizácii EVVO je hlavným motívom previazanosť vzdelávania s exponátmi, ako aj prepojenosť jednotlivých odborov a využívanie medziodborových vzťahov tak, aby sa u účastníkov budoval komplexný pohľad na svet. Areál zoo je ideálnym prostredím na demonštrovanie rôznych opatrení v ochrane prírody a životného prostredia.

Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) monitoruje kvantitatívne a kvalitatívne parametre stavu ovzdušia a vôd na území Slovenskej republiky. Zhromažďuje, overuje, hodnotí, archivuje a interpretuje údaje a informácie o stave a režime ovzdušia a vôd, popisuje deje v atmosfére a hydrosfére, tvorí a vydáva meteorologické a hydrologické predpovede, výstrahy a informácie. Pri realizácii EVVO aktivít aktívne spolupracuje so základnými, strednými školami a vysokými školami. Pripravuje exkurzie s odborným výkladom, ktorý prispôsobuje veku žiakov a študentov. Pri príležitosti Svetového meteorologického dňa a Svetového dňa vody organizuje deň otvorených dverí so špeciálnymi programami pre deti a mládež.

Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik (SVP, š. p.) je odborná organizácia, ktorá zabezpečuje starostlivosť o vodné toky a na nich vybudovaný hmotný investičný majetok, stará sa o kvantitu a kvalitu povrchových a podzemných vôd. V rámci EVVO organizuje dni otvorených dverí v rámci komunikácie s verejnosťou.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) je vedeckovýskumný ústav v pôsobnosti MŽP SR, zabezpečuje geologický výskum a prieskum územia Slovenskej republiky, tvorbu informačného systému v geológii ako súčasť štátneho informačného systému. Okrem iného sa venuje aj realizácii EVVO vo forme účasti na rôznych osvetových podujatiach, organizácii prednášok a návštev stredných škôl. Koncom roka 2020 bolo z dotácie Environmentálneho fondu zriadené stredisko environmentálnej výchovy, kde je inštalovaná kompletná škála vydaných geologických publikácií a máp slúžiaca potrebám environmentálnej výchovy pre verejnosť a kde prebiehajú prezentačné činnosti organizácie, ako aj ďalšie vzdelávacie podujatia.

Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH) je vedecko-výskumná organizácia pre odvetvie vodného hospodárstva s celoslovenskou pôsobnosťou. V rámci EVVO sa VÚVH aktívne podieľa na profesionálnej výchove odborníkov pre vodné hospodárstvo a životné prostredie. Vybraní pracovníci sú školiteľmi, príp. externými konzultantmi diplomových a doktorandských prác zameraných na vodné hospodárstvo. VÚVH sa aktívne podieľa aj na vzdelávaní odborníkov z rezortu vodného hospodárstva, a to formou rôznorodých kurzov, pravidelnej organizácie konferencií pre odbornú verejnosť na národnej a medzinárodnej úrovni. Ďalšou z funkcií VÚVH je osvetová činnosť pre širokú verejnosť.

Vodohospodárska výstavba, štátny podnik (VV š. p.) je odborná organizácia zabezpečujúca zo svojich vodných elektrární a malých vodných elektrární výrobu čistej zelenej elektriny len z obnoviteľných zdrojov. Spája viac ako 350 vodohospodárskych, hydroenergetických a inžinierskych stavieb na celom území Slovenska. V rámci svojich aktivít podporuje environmentálnu výchovu, pričom sa zameriava na edukáciu verejnosti o význame udržateľného hospodárenia s vodou, ochrane ekosystémov a zmierňovaní klimatických zmien. Spolupracuje s odbornými inštitúciami, školami a organizuje exkurzie, prednášky či letné tábory pre deti zamestnancov. Cieľom je zvyšovanie povedomia o dôležitosti vodných zdrojov a ich ochrane pre budúce generácie.

Národné parky:

Správa Tatranského Národného parku – Tatranský národný park je najstarším národným parkom Slovenska. Tvorí ho najvyššia horská skupina v karpatskom oblúku s najvyšším vrcholom – Gerlachovským štítom (2 655 m n. m.). Environmentálna výchova Správy TANAP-u je zameraná predovšetkým na objasňovanie najdôležitejších prírodných hodnôt Tatranského národného parku pre rôzne cieľové skupiny a tiež vysvetľovanie činností rôznych pracovísk Správy TANAP-u verejnosti. Ponuka programov je orientovaná zážitkovo – sprevádzanie návštevníkov parku v prírode, ale programy je možné realizovať aj vo vnútorných priestoroch (hlavne školské triedy).

Správa Národného parku Nízke Tatry – Národný park Nízke Tatry je rozlohou najväčší národný park lokalizovaný v centrálnej časti Slovenska. Správa Národného parku Nízke Tatry poskytuje environmentálnu výchovu prostredníctvom programov pre všetky vekové skupiny a poradenskej činnosti. V spolupráci s obcami, mestami, krajskými samosprávami zabezpečuje environmentálnu výchovu v školách, zavádza nové technológie – QR kódy na naučných chodníkoch, organizuje zážitkové programy, edukačné stánky na významné ochrannárske dni a pravidelné výstavy. Na naučných lokalitách realizuje terénne exkurzie zamerané na monitoring a ochranu biodiverzity a využíva pritom digitálne technológie, ako napr. iNaturalist, Pl@nt-Net a ďalšie.

Správa Národného parku Malá Fatra – Národný park Malá Fatra sa nachádza v severozápadnej časti Západných Karpát. Územie samotného národného parku zaberá krivánsku časť orografického celku Malej Fatry. Správa NP disponuje oddelením environmentálnej výchovy. Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета je poskytovaná v rámci neformálneho vzdelávania pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva vrátane návštevníkov a vlastníkov územia. EVVO aktivity sú realizované formou prednášok, exkurzií do chránených území, terénnych programov, infostánkov pre širokú verejnosť v prírodnom prostredí pri príležitosti rôznych medzinárodných a významných dňoch.

Správa Národného parku Slovenský raj – Národný park Slovenský raj sa rozprestiera v severovýchodnej časti Slovenského rudohoria. Prevádzkuje Stredisko environmentálnej výchovy v meste

Spišská Nová Ves s učebňou, výstavnými priestormi, tvorivou dielňou a troma zážitkovými vonkajšími areálmi pre predškolákov a staršie deti. V lete prevádzkuje informačné strediská na Podlesku a vonkajší areál Ekocentra Dedinky. EVVO prebieha formou terénnych exkurzií, zabezpečovaním výučbových programov regionálnej ochrany prírody v materských, základných a stredných školách v kompetenčnom území Správy NP Slovenský raj.

Správa Národného parku Muránska planina – Národný park Muránska planina sa nachádza v západnej časti Slovenského rudohoria a predstavuje geomorfologicky významné krasové územie. Správa NP Muránska planina sa zameriava na realizáciu EVVO aktivít pre všetky vekové skupiny formou prednášok, výukových programov a exkurzií. Prostredníctvom infostánku s naučnými aktivitami sa zúčastňuje rôznych podujatí pre širokú verejnosť. Zabezpečuje lektorské a prednáškové služby v oblasti ochrany prírody a krajiny, buduje a prevádzkuje turistické a naučné chodníky a informačné body. Zabezpečuje činnosť informačných stredísk a stálej expozície prírody Muránskej planiny.

Správa Pieninského národného parku – Pieninský národný park je hornaté územie v bradlovom pásme Pienin. Správa PIENAP zabezpečuje realizáciu EVVO aktivít prostredníctvom organizácie rôznych podujatí a vzdelávacích programov s tematikou ochrany prírody a biodiverzity pre školy a širokú verejnosť, napr. hry, vedomostné súťaže, výstavy, besedy, exkurzie po chránených územiach. V neposlednom rade je realizácia EVVO zabezpečovaná činnosťou informačného strediska ochrany prírody *Expozícia prírody Pienin*, prevádzkovaním naučných chodníkov, naučných lokalít, informačných bodov a naučných areálov, edičnou a propagačnou činnosťou.

Správa Národného parku Poloniny – Národný park Poloniny sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenska, v hraničnej oblasti s Poľskom a Ukrajinou. Aktivity EVVO sú zamerané na ochranu prírody, biodiverzity a kultúrneho dedičstva, ako aj na zvyšovanie environmentálneho povedomia širokej verejnosti. Realizujú sa prostredníctvom vzdelávacích programov s rôznym tematickým zameraním, najmä pri príležitosti environmentálne významných dní, a zahŕňajú programy pre školské zariadenia, ako sú výučbové aktivity, sprevádzané exkurzie či súťaže, ako aj podujatia podporujúce praktickú ochranu prírody, napríklad čistenie prírody.

Pre širokú verejnosť sú organizované exkurzie, výstavy, vedomostné online súťaže a osvetové aktivity prezentované v médiách a na sociálnych sieťach. Správa národného parku sa aktívne podieľa aj na tvorbe turistickej infraštruktúry, predovšetkým budovaním náučných chodníkov, odдыхo-vo-náučných areálov a poskytovaním informácií prostredníctvom informačných tabúľ, letákov a propagačných materiálov, pričom úzko spolupracuje s partnermi v území parku.

Správa Národného parku Veľká Fatra - Národný park Veľká Fatra je tretím najväčším národným parkom, EVVO zahŕňa ochranu prírody a krajiny, podporu biodiverzity a zvyšovanie environmentálneho povedomia v kompetenčnom území. EVVO je realizovaná prostredníctvom environmentálnych výukových programov (EVP) v spolupráci so školami v kompetenčnom území NP, programy sa venujú predovšetkým témam ochrany prírody a krajiny a návštevného poriadku. EVP kladú dôraz na interaktívne zapojenie do výučby, doplnené množ-

stvom zaujímavých pomôcok aj z prírodných materiálov, realizované sú v teréne, aj v interiéri.

Správa Národného parku Slovenský kras - pre svoje výnimočné prírodné a estetické hodnoty bol Slovenský kras vyhlásený nariadením vlády Slovenskej republiky č. 101 z 13. februára 2002 za národný park s účinnosťou od 1. marca 2002. EVVO je v NP zameraná na výchovu k ochrane prírody a krajiny a rozvoj udržateľného turizmu, a to prostredníctvom zabezpečovania údržby náučných chodníkov, informačných bodov, propagačnej činnosti, ako aj organizovania rôznych podujatí a vzdelávacích programov s tematikou ochrany prírody a biodiverzity pre školy a širokú verejnosť. Každoročne je vypracovaná aktuálna programová ponuka pre MŠ, ZŠ, Gymnázia a SŠ. Aktivity, ako napr. hry, vedomostné súťaže, exkurzie v chránených územiach, čistenie chránených území, premietanie filmov s tematikou ochrany prírody sú realizované najmä v rámci významných environmentálnych dní.

3.2 CHARAKTERISTIKA EVVO V REZORTE

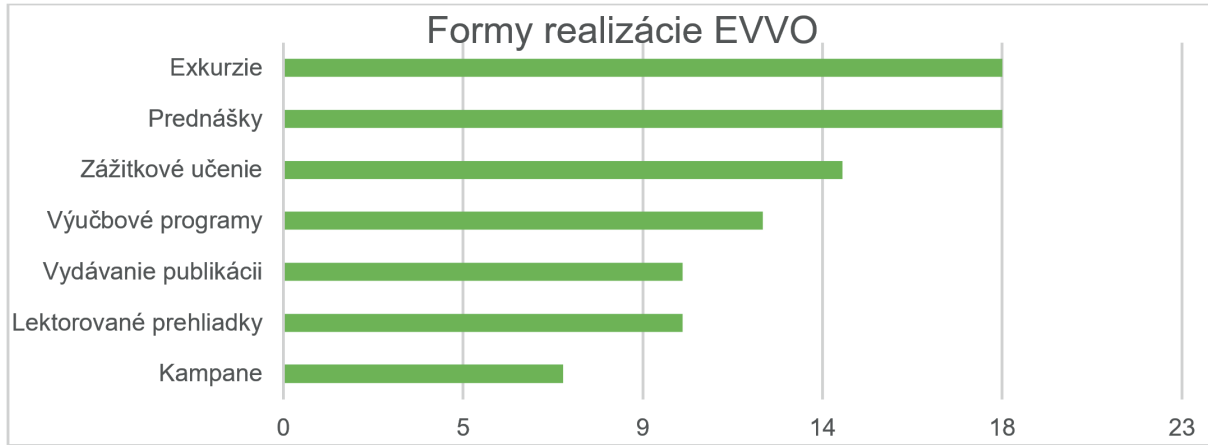
Ako podklad na aktualizáciu rezortnej koncepcie Komisia MŽP SR pre EVVO vo februári 2025 realizovala dotazníkový prieskum, ktorý zisťoval cieľové skupiny, formy a témy, ktorým sa rezortné organizácie v rámci poskytovanej environmentálnej

výchove venujú. Spracované údaje dávajú obraz o aktuálnom stave a zameraní environmentálnej výchovy v rezorte životného prostredia. Do prieskumu sa zapojilo všetkých 19 organizácií rezortu.

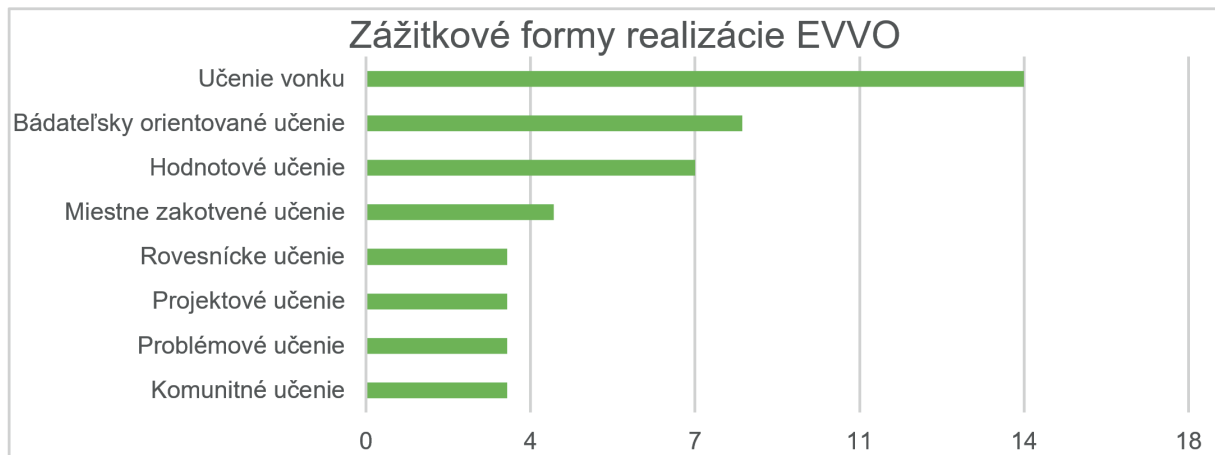
Najviac zastúpenou cieľovou skupinou rezortnej EVVO je školopovinná mládež – materské, základné a stredné školy. Do istej miery je to prirodzený jav, ktorý naplňa očakávania. Na druhej strane

je žiadané orientovať aktivity EVVO aj na menej zastúpené cieľové skupiny, ako sú podnikateľské subjekty, seniori či samosprávy.

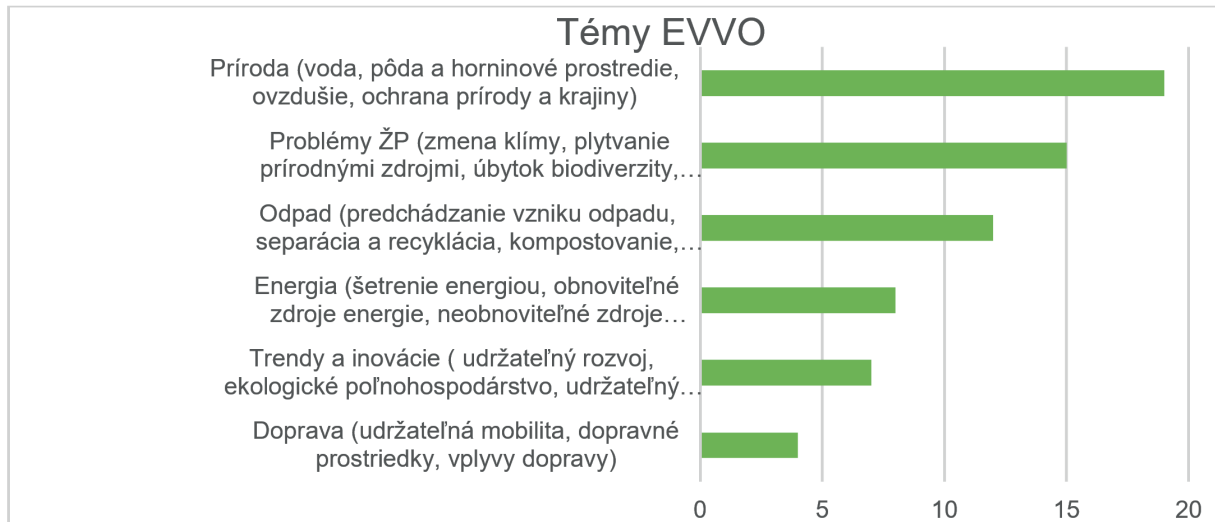
Rezortné organizácie v dotazníku uviedli, že najčastejšími formami realizácie environmentálnej výchovy sú exkurzie a prednášky. Obľube sa tešia aj lektorované prehliadky a vydávanie publikácií.

Pomerne veľké využitie majú aj rôzne formy zážitkového učenia, ktoré sú zobrazené v nasledujúcom grafe.

V rámci zážitkového učenia, respektíve inovatívnych prístupov je silne zastúpené najmä učenie vonku a čiastočne aj bádateľsky orientované uče-

nie. Naopak, medzi najmenej využívané formy realizácie EVVO patrí rovesnícke, komunitné či projektové učenie.

Z dotazníka vyplynulo, že EVVO v rezorte sa najčastejšie venuje témam ochrany a využívania prírodných zdrojov a s tým spojeným problémom životného prostredia. Najmenej je zastúpená problematika dopravy a udržateľnej mobility. Tento výsledok nie je prekvapujúci, vzhľadom k faktu, že

polovicu organizácií tvoria národné parky a ochrana prírody sa zaoberajú aj ďalšie organizácie. V samotnej Envirostratégii 2030 sa však uvádza potreba venovať sa udržateľnej spotrebe, predchádzaniu vzniku odpadov a dobrovoľným nástrojom environmentálnej politiky.

4. FINANCOVANIE EVVO

Financovanie v oblasti EVVO dáva obraz o tom, aké témy a aktivity boli prioritne podporované zo strany štátu a z externých zdrojov. V uplynulej dekáde bola environmentálna výchova podporovaná prostredníctvom plánu hlavných úloh priamo riadených organizácií v rezorte ŽP (mzdy pracovníkov a výdavky na aktivity) a tiež v rámci štátnych fondov a programov. Z externých zdrojov financovania prispeli k podpore EVVO aktivít najmä EÚ fondy a granty EHP a Nórska.

Stručný prehľad štátnych príspevkov podporujúcich financovanie environmentálnej výchovy:

Environmentálny fond (EF)

Z Envirofonde bolo v rokoch 2015 – 2019 prostredníctvom Oblasti E: Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета podporených 51 projektov v celkovej výške 4 244 222 eur. Podporené projekty sa týkali rekonštrukcie a budovania interiérových a exteriérových priestorov, realizácie demonštračných aktivít v prírode, materiálno-technického vybavenia na realizáciu zážitkových aktivít. Oprávnenými žiadateľmi bolo široké spektrum organizácií. Od roku 2024 sú oprávneným žiadateľom iba školské zariadenia.

Enviroprojekt

V uplynulých rokoch fungovala aj grantová schéma Enviroprojekt realizovaná MŠVVaM SR, ktoré poskytovalo každý rok sumu 50 000 eur školským zariadeniam, ktoré mohli požadovať grant až do výšky 2 000 eur. V roku 2023 sa uskutočnil posledný ročník, schéma bola nahradená ZVF.

Zelený vzdelávací fond (ZVF)

Zelený vzdelávací fond bol vytvorený ako nástroj na podporu rozvoja EVVO v SR, pričom administratívne riadenie zabezpečovala SAŽP. Pôvodne slúžil na podporu činnosti mimovládnych organizácií a väčšina finančných prostriedkov pochádzala od donorov (ročníky 2017 – 2019).

Neskôr prešiel pod EF, s ktorého podporou sa realizovali ročníky 2022 – 2024 a medzi oprávnené subjekty pribudli aj školy.

V roku 2025 bola vyhlásená samostatná výzva opäť financovaná donormi. Na základe dohody medzi MŽP SR a EF sa už ďalšie ročníky ZVF nebudú realizovať v gescii SAŽP. Počas fungovania ZVF sa podporilo 365 projektov v celkovej výške 2 259 480 eur.

Program obnovy dediny (POD)

Program obnovy dediny vznikol s cieľom podpory vidieckych komunít. Administráciu programu od roku 1998 zabezpečovala SAŽP so sídlom v Banskej Bystrici. Na základe dohody medzi MŽP SR a EF prechádza od roku 2025 administrácia programu priamo pod EF.

V rokoch 2017 – 2023 mohli žiadatelia podávať projekty v rámci podoblasti: *Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета* (POD3) určenej pre širokú verejnosť. V uvedenom období bolo podporených 143 projektov v celkovej výške 767 960 eur.

Program ochrany prírody (POP)

Program ochrany prírody bol vytvorený s cieľom zabezpečiť starostlivosť o chránené časti prírody a krajiny Slovenska, podporiť ochranu prírody, krajiny a pozitívny vzťah obyvateľstva k nej. Za administrátora programu bola ustanovená ŠOP SR.

V rokoch 2020 – 2023 bolo v rámci podoblasti: *Výchova a informovanosť v ochrane prírody* (POP3) podporených 32 projektov v celkovej výške 197 885 eur. Administrácia programu prechádza od roku 2025 priamo pod EF.

Stručný prehľad financovania environmentálnej výchovy z externých zdrojov:

Operačný program kvalita životného prostredia (OP KŽP) poskytol možnosti financovania EVVO aktivít z fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020 v rámci 3 výziev so zameraním na informačné aktivity (výzva OPKZP-PO1-Info-2017-28), informačné programy (výzva OPKZP-PO2-SC211-2018-42) a budovanie environmentálnych centier (OPKZP-PO2-SC211-2021-67). Spolu bolo podporených 33 projektov verejného sektora (miest, obcí, krajov, vysokých škôl) a neziskových organizácií v celkovej výške 12 510 717 eur.

Program SK-Klíma, Granty EHP a Nórska 2014 – 2021, bol zameraný na problematiku zmeny klímy a v rámci neho boli vypísané dve výzvy súvisiace s environmentálnou výchovou, vzdelávaním a osvetou. V rámci výzvy ACC03 ClimaEdu, určenej pre základné a stredné školy, bolo podporených 30 projektov v celkovej výške 1 011 756 eur. Výzvou ACC05 Climalocal boli podporené 4 projekty verejného sektora a neziskových organizácií v celkovej výške 1 008 603 eur. Okrem výziev bol formou preddefinovaného projektu podporený projekt Stredisko pre zmenu klímy a environmentálnu výchovu (Living Lab) v Dropie v celkovej výške 953 288 eur. Program pre oblasť životného prostredia prechádza v novom programovom období Grantov EHP a Nórska 2021 – 2028 pod správu MIRRI SR.

Program LIFE podporil environmentálnu výchovu prostredníctvom projektov, ktorých realizácia pretrváva aj v nasledujúcom období. V rámci projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (2020 – 2027) sa realizujú populárno-náučné prednášky na materských, základných a stredných školách, kampaň Do školy po vlastných, a taktiež podujatia určené pedagógom. V rámci projektu LIFE – IP NATURA 2000 SVK (2020 – 2030) sa realizuje samostatná aktivita Environmentálna výchova vo vzťahu k sústave Natura 2000, ktorej riešiteľom je DAPHNE v spolupráci so ŠOP SR a Správou NP Muránska planina. Na jej realizáciu je vyčlenená celková suma 539 700 eur.

5. VÝCHODISKÁ PRE AKTUALIZÁCIU REZORTNEJ KONCEPCIE EVVO

Pri aktualizácii rezortnej koncepcie je potrebné, okrem reflektovania na nové strategické dokumenty a aktuálny stav v rezortnej envirovýchove,

vychádzať aj z výsledkov dosluhujúcej koncepcie a začatých systémových zmien.

5.1 ZHODNOTENIE PLNENIA RK EVVO DO ROKU 2025

Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 (RK EVVO 2025) bola prijatá poradou vedenia MŽP SR uznesením č. 119/2015. Predstavovala strategický dokument zdôrazňujúci potrebu rozširovania environmentálneho povedomia v kontexte globálnych výziev, ako sú zmena klímy, udržateľný rozvoj a ochrana životného prostredia.

Jednou z aktivít koncepcie bolo obnovenie komisie pre EVVO (ďalej len „komisia“) ako vnútorného orgánu MŽP SR. Komisia bola zriadená na základe štatútu v marci 2016 a mala za úlohu byť výkonným orgánom, ktorý zabezpečí plnenie záväzkov vyplývajúcich z RK EVVO do roku 2025. Zložená bola primárne zo zástupcov rezortných organizácií (čiastočne boli zastúpení aj akademický a mimovládny sektor).

RK EVVO ako aj činnosť komisie v období 2015 – 2025 reflektovala na potrebu začlenenia environmentálnej výchovy do všetkých úrovní vzdelávania. Podporovala sa integrácia environmentálnych tém do rôznych vzdelávacích oblastí a dôraz sa kládol na spoluprácu medzi štátnymi inštitúciami, školami, neziskovým sektorom a súkromným sektorom.

Základným kameňom koncepcie bola aj realizácia a rozvoj existujúcich úspešných aktivít zameraných na EVVO. Organizovali sa odborné konferencie a semináre pre rôzne cieľové skupiny, vydali sa rôzne typy informačných a vzdelávacích materiálov. Charakter aktivít v uplynulom období výrazne ovplyvnila situácia so šírením ochorenia COVID-19. Na novú situáciu organizácie zareagovali realizáciou aktivít s využitím nových IT nástrojov a mnohé aktivity sa presunuli do online prostredia.

Ďalším z cieľov koncepcie bolo zabezpečiť dostatok kvalifikovaných odborných pracovníkov na MŽP SR, ale aj v rezortných organizáciách. Existoval zámer zriadiť odbor environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu na MŽP SR, ktorý by koordinálne riadil EVVO v rezorte, ktorý sa však nezrealizoval. Naopak v rámci organizačných zmien sa oslabilo personálne obsadenie pracovníkov zaoberajúcich sa EVVO na MŽP SR. Podobný trend je možné sledovať aj v rámci rezortných organizácií, kde je tiež personálna situácia veľmi nestála. Posledný odpočet koncepcie za rok 2024 poukázal na poddimenzované personálne zabezpečenie o cca 30 pracovníkov EVVO.

Napriek snahe komisie sa nepodarilo zabezpečiť dostatočné finančné zdroje na systematickú podporu environmentálnych aktivít. Fungovanie schém určených na financovanie EVVO bolo často ovplyvňované zmenami v rezorte, čo viedlo k častým zmenám špecifikácií – menili sa oprávnení žiadatelia, alokácie, výška podpory aj oprávnené náklady, čo vyústilo do problémov pri financovaní dlhodobějších projektov.

Výzvou bolo aj napĺňanie a odpočtovanie cieľov koncepcie vzhľadom k faktu, že viaceré naplánované opatrenia boli formulované príliš všeobecne, a tým boli ťažko merateľné. Samotný odpočet prebiehal od roku 2021 formou online dotazníka pod portálom EWOBX. Zhrnutie výsledkov bolo spracované väčšinou v podobe ppt prezentácie. Napriek spomenutým problémom a nedostatkom komisia zasadala k výsledkom odpočtu (fyzicky a neskôr online) pravidelne každý rok.

5.2 NAŠTARTOVANÉ SYSTÉMOVÉ OPATRENIA

V priebehu uplynulej dekády sa začalo pracovať na viacerých systémových opatreniach s cieľom zlepšiť spoluprácu a zvýšiť kvalitu poskytovanej environmentálnej výchovy na Slovensku. Mnohé aktivity neboli súčasťou rezortnej koncepcie a je preto dôležité, aby sa v ďalšom období zabezpečila ich kontinuita a nastavené smerovanie. K týmto aktivitám patria napríklad:

Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR

V roku 2019 SAŽP s podporou MŽP SR iniciovala vytvorenie pracovnej skupiny zloženej zo zástupcov hlavných aktérov v envirovýchove na Slovensku – z rezortných, mimovládnych organizácií a samospráv. Počet členov sa výraznejšie zvýšil po osamostatnení národných parkov a v súčasnosti zahŕňa 28 organizácií. Cieľom skupiny je sieťovanie, zdieľanie know-how a predovšetkým spoločná práca na kľúčových systémových úlohách v envirovýchove. Cenným výsledkom tohto participatívneho prístupu sú aj tieto aktivity:

EWOBBOX – portál environmentálnej výchovy

Významným prostriedkom spolupráce v rámci rezortu ŽP, ale aj mimo neho je [EWOBBOX](#). Je platformou pre zdieľanie informácií medzi jednotlivcami, organizáciami aj rezortmi. Portál prechádza neustálym vývojom, v rámci ktorého sa postupne dopĺňajú nové nástroje a funkcie pre užívateľov. Prevádzkovateľom je SAŽP, ale na jeho vývoji sa podieľajú všetci členovia uvedenej pracovnej skupiny. Ide o dlhodobý spoločný projekt, ktorého ďalšou víziou je vybudovanie štatistického systému EVVO, užšie prepojenie neformálnej a formálnej EVVO a akademického sektora s praxou.

Štatistický systém EWodat

Mimoriadne dôležitou funkciou EWOBBOXu je jeho schopnosť zbierať štatistické údaje o EVVO jednotnou formou. V predošlých rokoch sa v tomto smere urobili zásadné kroky – nastavili sa nástroje na zber a zapísanie štatistík o organizácii, o účastníkoch aktivít a na získanie spätnej väzby. V nasledujúcich rokoch je potrebné pracovať na prezentácii zbieraných údajov (vo verejnej časti aj v profile organizácie), na zjednodušovaní administratívnej záťaže rôznych odpočtov (nastavovaním indikátorov v súlade so zbieranými štatistikami) a na zavedení tohto systému do praxe rezortných organizácií.

Certifikácia poskytovateľov EVVO

Pracovná skupina od roku 2019 absolvovala množstvo fyzických a online stretnutí, počas ktorých zadefinovala kritériá kvality pre poskytovanie environmentálnej výchovy, členené do oblastí: Riadenie, Pracovníci EVVO, Ponuka EVVO a Ekologická stopa. Následne pracovala na zostavení orgánov certifikácie, procesného rámca a sprievodnej dokumentácie. V roku 2024 bol navrhnutý systém certifikácie schválený ministrom životného prostredia, pripravila sa webová stránka a aplikácia na podporu certifikácie a celý systém sa následne testoval na 7 pilotných organizáciách. V ďalších rokoch certifikáciu čakajú viaceré výzvy ako zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu, ale aj na podporu certifikovaných poskytovateľov, vytvorenie tímu kvalifikovaných audítorov či skvalitňovanie metodiky.

Kvalifikácia Pracovník EVVO

Environmentálnu výchovu v rámci svojej pracovnej náplne vykonávajú zamestnanci organizácií v pôsobnosti ministerstiev životného prostredia, kultúry, školstva, pôdohospodárstva, ďalej pracovníci samospráv, mimovládnych organizácií, živnostníci aj firmy. Sú to ľudia pracujúci v príspevkových organizáciách, chránených územiach, envirocentrách, strediskách environmentálnej výchovy, návštevných centrách, občianskych združeniach alebo fyzické osoby realizujúce výučbové programy.

Pracovníci EVVO sú základným pilierom kvalitného poskytovania EVVO a je im venovaná jedna oblasť kritérií certifikácie. Dopyt po kvalifikovanom personáli rastie spolu s počtom envirocentier na Slovensku. Prirodzene sa vynorila otázka zadefinovania profesie „Pracovníka EVVO“ ako oficiálneho povolania. Prvotné úvahy sa premietli do stretnutí medzi SAŽP, MŽP SR a MŠVVaM SR. Charakteristikou a kompetenciami pracovníka EVVO sa zaoberala aj spomínaná pracovná skupina. V rámci projektu slovensko-česko-maďarskej spolupráce sa zostavil návrh medzinárodného kvalifikačného štandardu pracovníka EVVO a metodiky vzdelávacieho kurzu. Naštartované procesy by mali v ďalšom období vyústiť k zaradeniu tejto pracovnej pozície do Národnej sústavy kvalifikácií a k príprave akreditovaného kurzu na získanie osvedčenia Pracovník EVVO. Tieto zmeny by mohli následne viesť

aj k zaradeniu environmentálnej výchovy medzi viazané živnosti.

Krajské stretnutia a koncepcie EVVO

V rámci koncepčného plánovania EVVO sú prínosom aj koncepcie, ktoré si vytvorili jednotlivé samosprávne kraje – Bratislavský, Banskobystrický, Trenčiansky a Žilinský. Od roku 2022 sú SAŽP organizované pravidelné stretnutia zástupcov samo-

správnych krajov k príkladom dobrej praxe, spolupráci a výmene skúseností s realizáciou EVVO na úrovni kraja. V septembri 2024 sa uskutočnilo česko-slovenské stretnutie krajov. Organizácia týchto stretnutí má pre rozvoj krajskej EVVO význam aj v budúcich rokoch.

STRATEGICKÁ ČASŤ

6. STRATEGICKÉ ZÁMERY

Ministerstvo životného prostredia SR a jeho priamo riadené organizácie si prostredníctvom tejto koncepcie spoločne zadefinovali predstavu rozvoja rezortnej EVVO počas najbližších piatich rokov. Dôvodom na nastavenie koncepcie na päťročné obdobie je snaha o synchronizáciu s dokumentmi štátnej environmentálnej politiky, predovšetkým s Envirostratégiou 2030 a o nastavenie procesov pre lepšie plánovanie v oblasti EVVO počas tohto obdobia.

Vízia 2030

Rezortná EVVO je systematicky a koncepčne riadená, jednotlivé organizácie pracujú koordinovane na jej skvalitnení.

MŽP SR si upevňuje svoju rolu gestora neformálnej EVVO na Slovensku, využíva svoje postavenie, existujúce nástroje a vytvára podmienky na jej rozvoj a koordináciu medzi rezortmi, sektormi a samosprávami v tejto oblasti. Rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO sú certifikovanými

poskytovateľmi EVVO, majú kvalifikovaných environmentálnych pracovníkov. K realizácii EVVO pristupujú koncepčne a v súlade s environmentálnou a vzdelávacou politikou štátu. Svoju činnosť prezentujú prostredníctvom jednotného informačného a štatistického systému, čo umožňuje zber štandardizovaných údajov pre lepšie plánovanie a koordináciu EVVO v rezorte.

Strategický cieľ 2030

Zvýšiť kvalitu EVVO poskytovanej v rezorte a podporiť implementáciu Envirostratégie 2030.

Nasledovanie stanovenej vízie bude viesť ku skvalitneniu činnosti rezortných organizácií v oblasti EVVO. Svoje aktivity budú plánovať a realizovať v súlade so svojim poslaním a s cieľmi Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030 (Envirostratégie), čím prakticky prispievajú k zefektívneniu systému neformálnej, ale aj formálnej environmentálnej výchovy na Slovensku.

7. PRIORITNÉ OBLASTI A ŠPECIFICKÉ CIELE

Prioritné oblasti rozvoja EVVO v rezorte do roku 2030 sa opierajú o stanovenú víziu a strategický cieľ. Zároveň preberajú priority environmentálnej politiky štátu (Envirostratégie 2030) v časti 13. Environmentálna výchova a vzdelávanie v každom veku.

Rezortná koncepcia stanovuje štyri prioritné oblasti a špecifické ciele. Každá oblasť obsahuje stručný popis a prepojenie na ciele Envirostratégie. Konkrétne aktivity sú súčasťou implementačnej časti koncepcie.

7.1 SYSTÉMOVÉ RIEŠENIA PRE SKVALITŇOVANIE EVVO

Špecifický cieľ:

Nastaviť systémové opatrenia na zabezpečenie spolupráce a kontinuálne zvyšovanie kvality EVVO v rezorte so zreteľom na zefektívnenie environmentálnej výchovy na Slovensku.

Spolupráca organizácií pôsobiacich v environmentálnej výchove, či už na manažérskej, administratívnej, metodickej alebo praktickej úrovni, ako aj zefektívnenie systému formálnej a neformálnej EVVO sú uvedené medzi hlavnými prioritami časti 13 Envirostratégie.

Nastavenie systému a koordinácie v EVVO je z hľadiska rezortu ŽP kľúčovou oblasťou rezortnej koncepcie. Nejde o jednorazové aktivity s okamžitým efektom. Ich význam sa prejaví z dlhodobého hľadiska v podobe vyššej kvality EVVO. Aktuálne a kvalitné informácie sú základom pre plánovacie a rozhodovacie procesy na všetkých úrovniach riadenia a tiež pre oblasť vedy a výskumu. Veľké úsilie preto bude smerovať do nastavenia jednotného systému na zber a vyhodnocovanie dát o environmentálnej výchove. Ďalej do tvorby partnerstiev, ktoré posilnia spoluprácu v EVVO medzi rezortmi, školami, mimovládny a súkromným sektorom, prepojenie výskumu s praxou. Osobitná pozornosť bude venovaná procesu tvorby strategických dokumentov vznikajúcich v rezorte ŽP aj mimo neho s cieľom efektívneho plánovania a odpočtovania aktivít environmentálnej výchovy.

7.2 REALIZÁCIA A POSILNENIE FORMÁLNEJ EVVO

Špecifický cieľ:

Realizovať akreditované vzdelávacie programy a spolupracovať s odbornými organizáciami rezortu školstva na skvalitnení formálnej environmentálnej výchovy.

Potrebu skvalitnenia environmentálnej výchovy vo formálnom vzdelávaní tak, aby prispievala k riešeniu problémov a výziev životného prostredia na Slovensku, stanovuje cieľ 13.1 Envirostratégie. Deklaruje absolútne prioritné postavenie formálneho vzdelávania v procese smerovania k udržateľnosti a potrebu sprostredkovať učiacim sa také poznatky, postoje a zručnosti, ktoré im umožnia prispieť k napĺňaniu cieľov stratégie.

Hoci hlavnú zodpovednosť za implementáciu tejto časti Envirostratégie nesie MŠVVaM SR, úloha rezortu životného prostredia nie je zanedbateľná. Prispieť ku skvalitneniu formálnej EVVO môže realizáciou vzdelávacích programov, a to po udelení oprávnenia, resp. akreditácie ministerstvom školstva (v zmysle zákona č. 138/2019 o pedagogických zamestnancoch a zákona č. 292/2024 o vzdelávaní dospelých). Týmto spôsobom sa stáva súčasťou formálneho vzdelávacieho systému, má možnosť nastaviť výchovno-vzdelávacie ciele, výstupy, obsah a formu vzdelávania v súlade s potrebami Envirostratégie. Druhá prioritná oblasť sa preto sústreďuje na tvorbu akreditovaných programov v kontexte uvedených zákonov. Zameria sa tiež na sformalizovanie pozície Pracovník EVVO, jej zaradenie do národnej sústavy kvalifikácií a následné preškolenie pracovníkov rezortných organizácií.

7.3 ROZVOJ NEFORMÁLNEJ EVVO PRE UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

Špecifický cieľ:

Realizovať aktivity vyplývajúce z poslania jednotlivých rezortných organizácií a priorit Envirostratégie 2030.

Cieľ 13.2 Envirostratégie hovorí o potrebe zamerať neformálnu EVVO na súčasné problémy životného prostredia na Slovensku, ktorými sú problematika zeleného hospodárstva (obehové hospodárstvo, udržateľná výroba a spotreba, predchádzanie vzniku odpadu), kvalita ovzdušia a ochrana biotopov a druhov, vodné hospodárstvo (ochrana a využívanie vôd, povodňová ochrana).

Táto prioritná oblasť je zameraná na skvalitnenie existujúcich výchovno-vzdelávacích aktivít realizovaných v rezorte životného prostredia a plánovanie nových, podporujúcich napĺňanie cieľov Envirostratégie 2030, ako aj nadväzných koncepcií. Dôraz treba klásť na predchádzanie vzniku odpadu prostredníctvom znižovania množstva odpadu a opätovného použitia výrobkov. Osobitnú pozornosť je nutné venovať zodpovednej spotrebe v doprave, stravovaní a ošatení, keďže predstavujú značnú časť svetovej produkcie skleníkových plynov a zároveň spotrebitelia majú priamy vplyv na tieto oblasti.

7.4 INFORMÁLNA EVVO PROSTREDNÍCTVOM KULTÚRNEHO A PRÍRODNÉHO DEDIČSTVA

Špecifický cieľ:

Realizovať aktivity na podporu mäkkého turizmu a zatraktívnenie objektov kultúrneho a prírodného dedičstva.

Zlepšiť environmentálne povedomie verejnosti prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva a cestovného ruchu je cieľom 13.3 Envirostratégie. Upriamuje sa tu pozornosť na mäkké formy turizmu, ktoré majú nízky vplyv na prírodu, a zároveň tieto formy môžu byť zdrojom príjmov pre miestnu ochranu prírody a komunitu. Tiež sa zvyšuje povedomie obyvateľov o význame mäkkého turizmu pre nich a návštevníkov, o súlade medzi socio-ekonomickým a prírodným prostredím, ako aj o zachovávaní kultúrneho a prírodného bohatstva a dedičstva.

Aktivity v štvrtej prioritnej oblasti budú zamerané na budovanie, udržiavanie a využívanie výstavných a múzejných priestorov, skanzenov, nových prvkov a objektov kultúrneho a prírodného dedičstva, stredísk environmentálnej výchovy, informačných a návštevných centier v chránených územiach, škôl ochrany prírody a krajiny, lesných škôl, geoparkov.

8. VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE ASPEKTY REZORTNEJ EVVO

Environmentálna výchova a vzdelávanie, ktorú zabezpečuje rezort životného prostredia, má svoje vlastné špecifiká. Popri nastavovaní vízie ďalšieho rozvoja je dôležité pozrieť sa aj na didaktickú stránku envirovýchovy. Keďže táto oblasť si vyžaduje oveľa väčší priestor a pozornosť, v nasledujú-

cej časti sú uvedené len rámcové výchovno-vzdelávacie ciele a odporúčania k témam, formám a cieľovým skupinám. Vypracovanie didaktických princípov rezortnej EVVO bude súčasťou opatrení tejto koncepcie.

8.1 CIELE REZORTNEJ EVVO

Ministerstvo životného prostredia SR v roku 2020 vydalo dokument [*Sprievodca neformálnou environmentálnou výchovou a vzdelávaním pre udrža-*](#)

[*teľný rozvoj*](#), v ktorom nastavuje ciele neformálnej environmentálnej výchovy pre všetky rezorty a sektory.

Cieľom environmentálnej výchovy je rozvíjanie vzťahu k prírode a miestu, pochopenie ekologických a environmentálnych dejov, zákonitostí, ako aj environmentálnych problémov. V neposlednom rade rozvíjanie pripravenosti konať v prospech životného prostredia a udržateľného rozvoja.

Ciele sú rozdelené do piatich oblastí a predstavujú kompetencie (súbor vedomostí, schopností a postojov), ktoré je potrebné rozvíjať prostredníctvom

neformálnej environmentálnej výchovy u jednotlivcov a cieľových skupín.

Oblasť kompetencií	Ciele neformálnej EVVO
Vzťah k prírode	<ul style="list-style-type: none"> Potreba kontaktu s prírodou. Schopnosť priameho kontaktu s prírodným prostredím. Citlivosť a rešpekt k prírode. Reflexia rôznych pohľadov a postojov k prírode. Posúdenie vlastných hodnôt a postojov k prírode.
Vzťah k miestu (krajina, región, mesto, vidiecka obec)	<ul style="list-style-type: none"> Znalosť miestnej krajiny a jej jedinečnosti. Schopnosť interpretovať miestnu krajinu v súvislostiach. Vedomie spolupatričnosti k miestu (regiónu, mestu, vidieckej obci) a pocit zodpovednosti zaň. Rešpekt k rozmanitosti a rôznorodosti prírody a krajiny. Schopnosť aktívne tvarovať miesto (krajinu, región, mesto, vidiecku obec) podľa princípov udržateľného rozvoja (UR) a v kontexte k socio-ekonomickým aktivitám spoločnosti a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva. Schopnosť spolupracovať s lokálnymi inštitúciami s cieľom ochrany, starostlivosti a tvorby životného prostredia (ŽP) a udržateľného rozvoja. Schopnosť kriticky zhodnotiť dosah a vplyv vlastných aktivít a rozhodnutí na lokálne miesto a krajinu.
Environmentálne deje a zákonitosti	<ul style="list-style-type: none"> Schopnosti a zručnosti pre skúmanie prírody a životného prostredia. Porozumenie lokálnym a globálnym environmentálnym javom a ich úlohe v každodennom živote človeka. Pochopenie významu ekosystémových služieb. Pochopenie vplyvu človeka na environmentálne deje a zákonitosti na lokálnej, regionálnej a globálnej úrovni. Porozumenie vplyvu kultúrnych a historických, spoločenských a politických javov na životné prostredie.
Environmentálne otázky a výzvy v kontexte udržateľného rozvoja (UR)	<ul style="list-style-type: none"> Schopnosť analýzy environmentálnych otázok a výziev UR. Schopnosť formulovať vlastný názor na otázku, výzvu, problém, posudzovať rôzne varianty a navrhovať vlastné riešenia pre ŽP a UR. Schopnosť argumentovať a zasadzovať sa za vlastné riešenia. Schopnosť eliminovať a predchádzať vzniku nezhôd a konfliktov v oblasti ŽP a UR. Schopnosť spolupracovať a komunikovať pri riešení výziev a otázok v rámci životného prostredia a UR.
Konanie v prospech ŽP a UR	<ul style="list-style-type: none"> Pochopenie vplyvu vlastných aktivít a rozhodnutí na ŽP a UR. Znalosť základných princípov ochrany, starostlivosti a tvorby životného prostredia. Znalosti a zručnosti pre udržateľné spotrebiteľské správanie. Znalosti a zručnosti pre aktívne ovplyvňovanie svojho okolia v prospech ŽP a UR. Presvedčenie a dôvera vo vlastné schopnosti pri riešení výziev a otázok ŽP a UR. Pociť hrdosti za vlastné uvedomé správanie. Schopnosť ísť príkladom, inšpirovať a motivovať k ochrane, starostlivosti a tvorbe ŽP a k UR. Schopnosť prijať záväzok a zodpovednosť za dlhodobú starostlivosť o ŽP a svoje spotrebiteľské správanie. Schopnosť zachovávať priaznivé životné prostredie, prírodné a kultúrne bohatstvo a dedičstvo v kontexte udržateľného rozvoja.

8.2 CIEĽOVÉ SKUPINY

Cieľovou skupinou rezortnej environmentálnej výchovy sú všetci obyvatelia SR. Hoci s environmentálnou výchovou treba začať od útleho veku, celoživotné vzdelávanie zamerané na rôzne skupiny dospelých má v komplexnom snažení o zmenu správania svoj význam.

Skupinami, ktoré si v ďalšom období zasluhujú pozornosť, sú seniori, marginalizované rómske komunity, zdravotne znevýhodnení, deti z detských domovov, samosprávy či podnikatelia a manažment firiem. Osobitné snaženie treba sústrediť na pre- aj postgraduálne vzdelávanie učiteľov a koordinátorov environmentálnej výchovy na školách ako hlavných spojencov pre sprostredkovanie vedomostí, zručností a hodnôt budúcim generáci-

ám, potrebných pre riešenie súčasných problémov a výziev ŽP na Slovensku, a teda aj cieľov Envirostratégie 2030.

Potreba venovať sa niektorým menovaným skupinám sa opiera aj o koncepčné dokumenty prijaté na národnej úrovni, ako sú *Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2023* a jej akčné plány do roku 2030, *Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030*, *Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030*. Nedostatočná príprava budúcich učiteľov v oblasti EVVO je konštatovaná v správe Inštitútu environmentálnej politiky MŽP SR (*Čo vás v tej škole učia*, 2021).

8.3 METÓDY A FORMY

Všetky formy realizácie environmentálnej výchovy majú svoj význam a zmysel. Najmä vzhľadom k tomu, že každý človek má svoje vlastné vzdelávacie potreby, efektívny spôsob učenia, potrebu uplatniť svoje nadanie a talent. Dôležitá je pestrosť foriem vzdelávania tak, aby zasiahli čo najširšie spektrum typov a potrieb vzdelávajúcich sa.

Napriek uvedenému sa za všeobecne najefektívnejšie považujú aktivizujúce a zážitkové metódy, postavené na aktívnom zapojení sa a bádanií samotných účastníkov v kontexte problémov ich lokálneho životného prostredia. V nasledujúcom období preto treba podporiť realizáciu programov

zameraných na bádateľské, mieste zakotvené, projektové či komunitné učenie a občiansku vedu.

Uplatňovanie vhodných metodických postupov pri tvorbe vzdelávacích aktivít pomáha s plánovaním postupnosti činností a vhodných metód, uľahčuje dosiahnutie vzdelávacích cieľov. Zvyšuje efektivitu envirovýchovy, a tým aj šance na naplnenie cieľov Envirostratégie 2030. V ďalšom období je preto potrebné zaoberať sa didaktikou environmentálnej výchovy v rezorte ŽP a zabezpečiť potrebné školenia pre pracovníkov EVVO v rezortných organizáciách.

8.4 TEMATICKÉ ZAMERANIE

Obsah rezortnej EVVO prirodzene vyplýva zo samotnej podstaty MŽP SR a jeho zamerania, ako aj zo štatútov a poslania jednotlivých rezortných organizácií. Priority určuje ministerstvo prostredníctvom plánu hlavných úloh a z dlhodobého hľadiska aj prostredníctvom koncepčných dokumentov.

Aktivity EVVO by sa preto mali v rezorte sústrediť na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v témach a oblastiach, ktoré prispievajú k riešeniu súčasných výziev a problémov ŽP identifikovaných Envirostratégiou 2030.

IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

9. PLÁN NA DOSIAHNUTIE CIEĽOV (IMPLEMENTAČNÝ PLÁN)

Plán obsahuje konkrétne aktivity, ktoré si organizácie v rezorte ŽP predsavzali naplniť v jednotlivých prioritných oblastiach vo väzbe na stanovené ciele. Určuje zodpovednosť a časový horizont

realizácie aktivít, ako aj kvantitatívne alebo kvalitatívne ukazovatele, na ktorých základe bude možné vyhodnotiť úspešnosť koncepcie.

9.1 PRIORITNÁ OBLASŤ 1 - SYSTÉMOVÉ RIEŠENIA PRE SKVALITŇOVANIE EVVO

Špecifický cieľ:

Nastaviť systémové opatrenia na zabezpečenie spolupráce a kontinuálne zvyšovanie kvality EVVO v rezorte so zreteľom na zefektívnenie environmentálnej výchovy na Slovensku.

Envirostratégia 2030:

Cieľ 13 Environmentálna výchova a vzdelávanie v každom veku

Aktivita 1.1	Koordinovaná spolupráca a sieťovanie
Zodpovednosť	MŽP SR – IEP, SAŽP
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Koordinácia a spolupráca rezortných organizácií na rozvoji EVVO bude naďalej prebiehať v rámci Komisie MŽP SR pre EVVO a medzirezortnej Pracovnej skupiny pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR. Vypracujú sa plány spolupráce medzi sekciami MŽP SR a rezortnými organizáciami (publikácie a pomôcky, významné dni, súťaže, mediálna knižnica, verejné podujatia, vzdelávanie pracovníkov, akreditované programy), a tiež s ostatnými rezortmi a kľúčovými sektormi v oblasti EVVO (školsťvo a posilnenie komunikácie s VŠ, kultúra, pôdohospodárstvo, zahraničie, MVO, samospráva, firmy). Identifikujú sa možnosti sieťovania s regionálnymi a medzinárodnými organizáciami. V závislosti od dostupných zdrojov sa nastaví financovanie EVVO formou PHÚ, dotácií z Envirofondeu a štrukturálnych fondov, nórskeho grantov, švajčiarskeho príspevku a iných zdrojov financovania. Nové koncepčné dokumenty s implikáciami pre rezortnú EVVO (pripravované v rezorte aj mimo neho) bude IEP koordinovať s dotknutými sekciami MŽP SR a s rezortnými organizáciami vo väzbe na aktuálnu RK EVVO.
Cieľová skupina	Pracovníci rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO, jednotlivé sekcie MŽP SR a rezortné organizácie, MŠVVaM SR, NIVAM, ďalšie kľúčové sektory
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Identifikované možnosti sieťovania a vzájomnej spolupráce sekcií MŽP SR a rezortných organizácií a vytvorený plán spolupráce. Vytvorený plán spolupráce s kľúčovými rezortmi a sektormi v oblasti EVVO (predovšetkým so školsťvom). Každoročne zrealizované zasadnutia Komisie MŽP SR a stretnutia Pracovnej skupiny pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR.

Aktivita 1.1	Koordinovaná spolupráca a sieťovanie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Aktivity týkajúce sa rezortnej EVVO v nových koncepčných dokumentoch nastavené koordinovane. Nastavený systém financovania EVVO v rezorte formou PHÚ, dotácií z Envirofondeu a ďalších fondov.

Aktivita 1.2	Didaktika rezortnej EVVO
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Vypracuje sa metodický postup na prípravu, realizáciu a hodnotenie aktivít neformálnej EVVO v rezorte. V rámci prípravy dokumentu sa tiež aktualizujú ciele neformálnej EVVO. Do prípravy a testovania metodiky budú zapojení samotní pracovníci rezortných organizácií. Prebehne školenie pracovníkov EVVO k uplatňovaniu didaktiky v praxi.
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO, NIVAM, vysoké školy, odborné inštitúcie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Vypracovaná Didaktika rezortnej EVVO. Všetci pracovníci EVVO v rezorte zaškolení.

Aktivita 1.3	Systém zberu a vyhodnocovania údajov o EVVO v rezorte – EWOBX a EWodat
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP, všetky rezortné organizácie MŽP SR
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	<p>Nastaví sa jednotný systém zberu a prezentácie štatistických údajov o EVVO v rezorte. Jednotlivé sekcie MŽP SR a rezortné organizácie budú zaškolené pre prácu s EWOBXom a EWodatom.</p> <p>Rezortné organizácie budú mať povinnosť od roku 2026 prezentovať svoje aktivity v oblasti EVVO, zapisovať k nim štatistické údaje a získavať hodnotenie od účastníkov, ako aj viesť knižnicu publikovaných informačných zdrojov k EVVO prostredníctvom EWOBXU.</p> <p>V nových koncepčných dokumentoch, pripravovaných v gescii jednotlivých sekcií MŽP SR alebo iných ministerstiev, budú indikátory na odpočet aktivít týkajúcich sa EVVO nastavované v súlade s EWodatom.</p> <p>EWodat sa bude využívať pre potreby odpočtovania a vyhodnocovania aktivít EVVO v rezorte na rôznych úrovniach (v rámci odpočtu PHÚ organizácií, zasadnutia Komisie MŽP SR pre EVVO, akčných plánov v gescii iných sekcií alebo rezortov).</p>
Cieľová skupina	Všetky sekcie a zamestnanci MŽP SR, pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO, medzirezortná Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR, relevantné sekcie MŽP SR

Aktivita 1.3	Systém zberu a vyhodnocovania údajov o EVVO v rezorte – EWOBX a EWodat
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relevantné sekcie MŽP SR a rezortné organizácie zaškolené SAŽP pre prácu s EWOBXom a EWodatom. ▪ Povinnosť všetkých rezortných organizácií od roku 2026 prezentovať aktivity EVVO a viesť k nim štatistiky prostredníctvom EWOBXa nastavená schválením ministra ŽP k uplatňovaniu koncepcie RK EVVO. ▪ Činnosť súvisiaca s prácou v EWOBXe zapracovaná do PHÚ všetkých rezortných organizácií. ▪ Indikátory odpočtovania aktivít rezortnej EVVO v nových koncepčných dokumentoch nastavené v súlade s EWodatom. ▪ Odkaz (link) na štatistiku a hodnotenie v EWodate je súčasťou odpočtu PHÚ rezortných organizácií v oblasti EVVO. ▪ Odpočet a vyhodnotenie úspešnosti EVVO v rezorte na základe údajov v EWodate je súčasťou výročného zasadnutia Komisie MŽP SR pre EVVO.

Aktivita 1.4	Tvorba a vývoj EWOBXa
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Dokončí sa redizajn EWOBXa – verejnej aj administratívnej časti. Filtrovanie obsahu bude možné aj prostredníctvom mapového zobrazenia. V spolupráci s vysokými školami sa vytvorí priestor na prepojenie vedy s praxou (prezentácia výstupov študentských prác, formulovanie výskumných úloh na základe potrieb z praxe). Uskutočnia sa rokovania s MŠVVaM SR a NIVAM k prezentácii portálu na školách a k spolupráci na prepojení formálnej a neformálnej EVVO prostredníctvom portálu (registrácia škôl, kontakty na koordinátorov, prezentácia a vedenie štatistík o EVVO v školách).
Cieľová skupina	Školy, poskytovatelia EVVO, NIVAM, široká verejnosť
Spolupráca	MŠVVaM SR, NIVAM, Komisia MŽP SR pre EVVO, medzirezortná Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR, vysoké školy
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kompletne redizajnovaný a funkčný EWOBX. ▪ Vybraný obsah prezentovaný prostredníctvom mapového zobrazenia. ▪ Zrealizované pracovné stretnutia s vysokými školami a MŠVVaM SR.

Aktivita 1.5	Certifikácia poskytovateľov EVVO
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP, Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií

Aktivita 1.5	Certifikácia poskytovateľov EVVO
Stručný popis aktivity	Spustí sa systém certifikácie, ktorý každoročne umožní transparentný vstup do certifikácie minimálne piatim poskytovateľom, avšak v závislosti od dostupných finančných prostriedkov. Nastaví sa stabilný systém financovania certifikácie tak, aby do procesu mohli vstúpiť všetci záujemcovia v danom roku. Rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO sa postupne pripravujú a vstúpia do procesu certifikácie.
Cieľová skupina	Poskytovatelia EVVO na Slovensku
Spolupráca	Medzirezortná Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR, administrátor českého systému certifikácie EVVO, NIVAM
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spustený a udržiavaný systém Certifikácie poskytovateľov EVVO. ▪ Minimálne päť poskytovateľov EVVO v procese certifikácie ročne. ▪ Minimálne polovica rezortných organizácií s činnosťou v oblasti EVVO je certifikovaná alebo v procese certifikácie.

Aktivita 1.6	Koncepce EVVO rezortných organizácií
Zodpovednosť	Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Rezortné organizácie spracujú vlastné koncepcie rozvoja svojej činnosti v oblasti EVVO, resp. akčné plány v nadväznosti na RK EVVO a súvisiace koncepcie.
Cieľová skupina	Pracovníci rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	MŽP SR – IEP, SAŽP, Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracované koncepcie EVVO (akčné plány) všetkými rezortnými organizáciami s činnosťou v oblasti EVVO.

Aktivita 1.7	Projektová činnosť
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia environmentálnych programov a projektov
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet
Stručný popis aktivity	Sekcia environmentálnych programov a projektov MŽP SR bude spracúvať prehľad aktuálnych výziev a mechanizmov vhodných pre financovanie aktivít EVVO, v rámci ktorých sú rezortné organizácie oprávnenými žiadateľmi. Prehľad výziev zašle predsedovi a tajomníkovi Komisie MŽP SR pre EVVO, ktorí ich následne posunú ostatným členom komisie. Informácie o jednotlivých výzvach budú zdieľané na úrovni spolupracujúcich subjektov a publikované v EWOBXe (pod kategóriou Články alebo Udalosti). Organizáciám sa odporúča pracovať s Informačnou poradenskou linkou MIRRI SR a so stránkou grantexpert.sk , kde sa nachádza prehľad väčšiny grantových schém .

Aktivita 1.7	Projektová činnosť
Cielová skupina	Rezortné organizácie MŽP SR, poskytovatelia EVVO
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO, MŽP SR – IEP, Envirofond, SAŽP
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Dvakrát ročne zasielaný prehľad aktuálnych výziev pre financovanie EVVO.

Aktivita 1.8	Budovanie externých kapacít pre realizáciu EVVO
Zodpovednosť	MŽP SR – IEP, SAŽP
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	V rámci rezortu sa identifikujú potreby externých kapacít pre realizáciu aktivít EVVO. Uskutočnia sa stretnutia k spoločným predstavám o budovaní týchto kapacít. V rámci podpory sociálnej inklúzie je potrebné uvažovať aj so zapojením a uplatnením znevýhodnených skupín.
Cielová skupina	Rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO, vysoké školy
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Identifikácia potrieb rezortných organizácií. Stretnutia k budovaniu externých kapacít v rámci rezortu.

Aktivita 1.9	Podpora a rozvoj dobrovoľníctva
Zodpovednosť	MŽP SR, Rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií, externé zdroje
Stručný popis aktivity	Rezortné organizácie zapoja dobrovoľníkov do praktických aktivít zameraných na starostlivosť o ŽP, na ochranu prírody a krajiny. SEV Dropie vytvorí nový typ programu pre zapojenie aktívnych dospelých dobrovoľníkov, ktorého náplňou budú praktické aktivity, ochrana a obnova krajinných prvkov v poľnohospodárskej krajine CHVÚ Ostrovné lúky.
Cielová skupina	Široká verejnosť, študenti
Spolupráca	Centrá dobrovoľníctva, Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Zapojenie dobrovoľníkov do praktických aktivít starostlivosti o ŽP, ochrany prírody a krajiny ročne. Dva zrealizované dobrovoľnícke pobyty v CHVÚ Ostrovné lúky ročne.

9.2 PRIORITNÁ OBLASŤ 2 - REALIZÁCIA A POSILNENIE FORMÁLNEJ EVVO

Špecifický cieľ:

Realizovať akreditované vzdelávacie programy a spolupracovať s odbornými organizáciami rezortu školstva na skvalitnení formálnej environmentálnej výchovy.

Envirostratégia 2030:

Cieľ 13.1 Skvalitniť environmentálnu výchovu vo formálnom vzdelávaní

Aktivita 2.1	Akreditácie v rámci rezortu školstva
Zodpovednosť	MŠVVaM SR, Aliancia sektorových rád, NIVAM, SAŽP
Termín realizácie	2026
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet MŠVVaM SR, PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	<p>Uskutoční sa online informačné stretnutie k akreditáciám poskytovaným rezortom školstva – Certifikácia vzdelávacích inštitúcií a Informačný systém vzdelávania dospelých (podľa zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých), Oprávnenie na poskytovanie inovačného a aktualizáčného vzdelávania (podľa zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch), Systém akreditácie vzdelávacích programov neformálneho vzdelávania (podľa zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou).</p> <p>Poskytne sa potrebná pomoc a konzultácie rezortným organizáciám k podávaniu žiadostí.</p>
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Zrealizované školenie k akreditáciám v gescii rezortu školstva pre rezortné organizácie.

Aktivita 2.2	Informačný systém vzdelávania dospelých
Zodpovednosť	Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2027
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	<p>Rezortné organizácie sa zaregistrujú do Informačného systému vzdelávania dospelých (ISVD) a požiadajú o certifikáciu vzdelávacej inštitúcie. Po získaní certifikácie vkladajú do registra neakreditované vzdelávacie programy pre dospelých v zmysle metodického usmernenia MŠVVaM SR.</p>
Cieľová skupina	Pracovníci rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	MŠVVaM SR
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Všetky rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO zapísané do registra certifikovaných vzdelávacích inštitúcií v rámci ISVD.

Aktivita 2.3	Akreditované vzdelávacie programy pre dospelých
Zodpovednosť	MŽP SR – IEP a jednotlivé sekcie, SAŽP
Termín realizácie	2027
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Jednotlivé sekcie a rezortné organizácie MŽP SR identifikujú a zväžia svoje možnosti zabezpečovať vzdelávanie vedúce k získaniu profesijnej kvalifikácie v oblasti svojho pôsobenia. Prípadná príprava akreditovaných programov bude koordinovaná IEP a bude jej predchádzať identifikácia vzdelávacích potrieb v závislosti od dopytu a potrieb rezortu.
Cielová skupina	Rezortné organizácie MŽP SR
Spolupráca	MŠVVaM SR, Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Identifikované profesijné kvalifikácie, pre ktoré by mohol rezort ŽP zabezpečiť akreditované vzdelávanie, a vytvorený plán prípravy za rezort.

Aktivita 2.4	Inovačné a aktualizčné vzdelávanie pedagógov
Zodpovednosť	MŽP SR – IEP, SAŽP
Termín realizácie	2027
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Jednotlivé rezortné organizácie identifikujú oblasti vzdelávania pre pedagógov v oblasti svojho pôsobenia vrátane možnosti vzdelávania špecifickejšej skupiny koordinátorov environmentálnej výchovy na školách. Príprava vzdelávacích programov a spolupráca rezortných organizácií na ich realizácii bude koordinovaná IEP.
Cielová skupina	Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Spolupráca	MŽP SR – IEP, Komisia MŽP SR pre EVVO, MŠVVaM SR, poskytovatelia EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Identifikované oblasti vzdelávania vhodné pre inovačné alebo aktualizčné vzdelávanie pedagógov a vytvorený plán prípravy za rezort.

Aktivita 2.5	Profesia Pracovníka EVVO
Zodpovednosť	SAŽP
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Vypracuje sa karta kvalifikácie, prostredníctvom ktorej bude profesia Pracovníka EVVO zaradená do Národnej sústavy kvalifikácií. Následne sa zostaví tím lektorov a požiadajú sa o akreditáciu vzdelávacieho programu na získanie tejto kvalifikácie. Pracovníci EVVO v rezorte postupne absolvujú toto vzdelávanie. Bude podaná žiadosť o zaradenie environmentálnej výchovy medzi viazané živnosti, pričom dokladom na preukázanie odbornej spôsobilosti bude osvedčenie o profesijnej kvalifikácii.

Aktivita 2.5	Profesia Pracovníka EVVO
Cielová skupina	Zamestnanci rôznych subjektov poskytujúcich EVVO, záujemcovia o získanie kvalifikácie, živnostníci
Spolupráca	MŽP SR – IEP, MŠVVaM SR, Aliancia sektorových rád, Komisia MŽP SR pre EVVO, medzirezortná Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR, MVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovaná karta kvalifikácie Pracovníka EVVO. ▪ Kvalifikácia Pracovník EVVO zaradená do Národnej sústavy kvalifikácií. ▪ Pripravený a akreditovaný vzdelávací program Pracovník EVVO v spolupráci s MVO. ▪ 50 % pracovníkov EVVO v rezorte s osvedčením o absolvovaní vzdelávania a získaní kvalifikácie. ▪ Environmentálna výchova začlenená medzi viazané živnosti.

Aktivita 2.6	Environmentálna gramotnosť v 21. storočí
Zodpovednosť	NIVAM
Termín realizácie	2026
Financovanie (zdroj)	Externé zdroje – Plán obnovy a odolnosti
Stručný popis aktivity	<p>NIVAM zostaví program inovačného vzdelávania zameraný na inováciu profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov (vrátane koordinátorov environmentálnej výchovy na školách) v súlade s profesijným štandardom z oblasti výchovno-vzdelávací proces na podporu environmentálnej gramotnosti žiakov.</p> <p>Základným a stredným školám bude poskytovať metodickú podporu pri zavádzaní environmentálnej gramotnosti v rámci prebiehajúcich kurikulárnych zmien (ZŠ) a pri realizácii environmentálnej výchovy ako prierezovej témy (SŠ). Metodická podpora bude dostupná na novovytvorenom metodickom portáli ucime.vzdelavanie21.sk, konkrétne na podstránke venovanej Environmentálnej gramotnosti.</p>
Cielová skupina	Učiteľ materskej školy, prvého stupňa základnej školy, druhého stupňa základnej školy, strednej školy, majster odbornej výchovy, vychovávateľ, učiteľ profesijného rozvoja, lektor vzdelávania, metodik profesijného rozvoja, konzultant atestačného konania
Spolupráca	MŽP SR – IEP, Komisia MŽP SR pre EVVO, poskytovatelia EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorený minimálne 50-hodinový program inovačného vzdelávania. ▪ 30 metodík a príkladov dobrej praxe zo škôl vystavených na stránke ucime.vzdelavanie21.sk a na ewobox.sk.

Aktivita 2.7	Prepájanie vedy s praxou v EVVO
Zodpovednosť	Rezortné organizácie MŽP SR
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Rezortné organizácie budú spolupracovať s našimi aj zahraničnými vysokými školami a inými odbornými inštitúciami v širšom stredoeurópskom kontexte na rôznych výskumných a odborných činnostiach, propagácii výsledkov a popularizačných aktivitách. Realizácia stáží a praxe študentov. Využitie výstupov výskumu v EVVO praxi, zdieľanie výstupov na ewobox.sk , seminároch, konferenciách.
Cieľová skupina	Študenti vysokých škôl, pracovníci rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Vysoké školy, vedecké a odborné inštitúcie, MŽP – IEP, Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vyšší počet platných zmlúv, memoránd o spolupráci v roku 2030 oproti roku 2026. ▪ Rastúci počet výstupov vzájomnej spolupráce ročne (projekty, záverečné správy z výskumov, odborné a popularizačné články, záverečné práce študentov, spoločné vzdelávacie aktivity). ▪ Rastúci počet zrealizovaných stáží a praxe študentov ročne. ▪ Využitie výsledkov výskumu v aktivitách EVVO.

9.3 PRIORITNÁ OBLASŤ 3 - ROZVOJ NEFORMÁLNEJ EVVO PRE UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

Špecifický cieľ:

Realizovať aktivity vyplývajúce z poslania jednotlivých rezortných organizácií a priorít Envirostratégie 2030.

Envirostratégia 2030:

Cieľ 13.2 Viest' k zodpovednej výrobe, spotrebe a ochrane prírody neformálnym vzdelávaním

Metodická stránka rezortnej EVVO

Aktivita 3.1.1	Zastúpenie vybraných cieľových skupín
Zodpovednosť	Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Zvýši sa počet aktivít EVVO, poskytovaných rezortnými organizáciami, pre seniorov, marginalizované rómske komunity (MRK), deti z detských domov, samosprávy či podnikateľov a manažment firiem. Osobitná pozornosť bude venovaná pre- a postgraduálnemu vzdelávaniu učiteľov a tiež koordinátorom environmentálnej výchovy na školách.
Cieľová skupina	Seniori, MRK, zdravotne znevýhodnení, deti z detských domov, samosprávy, podnikatelia a firmy, učители, budúci učители
Spolupráca	Partnerské organizácie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Rastúci počet aktivít EVVO v rezorte so zapojením vybraných cieľových skupín medziročne. Sledované cieľové skupiny doplnené medzi kľúčové slová v EWOB0Xe.

Aktivita 3.1.2	Zastúpenie zážitkových metód a foriem
Zodpovednosť	Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Zvýši sa podiel aktivít EVVO, poskytovaných rezortnými organizáciami zážitkovými metódami a formami, ako sú bádateľsky orientované učenie, učenie vonku, miestne zakotvené učenie, projektové a problémové učenie, komunitné učenie, občianska veda.
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Partnerské organizácie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Rastúci podiel aktivít EVVO v rezorte realizovaných zážitkovými metódami a formami medziročne.

Aktivita 3.1.3	Metodické spracovanie aktivít EVVO
Zodpovednosť	Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Rezortné organizácie si vypracujú metodiku výchovno-vzdelávacích aktivít vo svojej Ponuke EVVO v zmysle spoločnej rezortnej didaktiky, tematicky vychádzajúc z hlavných oblastí svojho pôsobenia. Na túto aktivitu sa vytvorí potrebný priestor v PHÚ jednotlivých organizácií. Súčasne sa bude myslieť na vzájomnú koordináciu a zdieľanie týchto aktivít.
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	SAŽP, Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Práca na metodike aktivít EVVO zahrnutá do PHÚ všetkých rezortných organizácií s činnosťou v EVVO. ▪ Metodicky spracované aktivity EVVO všetkých rezortných organizácií s činnosťou v EVVO.

Aktivita 3.1.4	Metodické dni pre učiteľov
Zodpovednosť	MŽP SR – IEP, Rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Rezortné organizácie zrealizujú každý rok metodický deň pre učiteľov (vrátane koordinátorov environmentálnej výchovy na školách) v regióne svojho pôsobenia. Metodický deň ponúkne širší pohľad na EVVO v rezorte, prezentáciu spoločných rezortných projektov (Certifikácia EVVO, EWOBX, Didaktika rezortnej EVVO a ďalšie), praktické ukážky práce pracovníkov EVVO, priblíži aktuálnu ponuku EVVO programov poskytovaných v regióne, ale aj na národnej úrovni. Koordinácia a programová štruktúra metodických dní na daný rok bude v kompetencii IEP.
Cieľová skupina	Pedagogickí zamestnanci, študenti učiteľských kombinácií
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Programová štruktúra metodických dní v rezorte ročne. ▪ Koordinačné stretnutie k realizácii metodických dní ročne (samostatne alebo v rámci zasadnutia Komisie MŽP SR pre EVVO). ▪ Metodické dni pre učiteľov zrealizované všetkými rezortnými organizáciami s činnosťou v oblasti EVVO ročne.

Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

Aktivita 3.2.1	Aktualizácia aktivít EVVO v oblasti prírodných zdrojov
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP a dotknuté sekcie (sekcia geológie a prírodných zdrojov, sekcia vôd, sekcia ochrany prírody a krajiny), rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2027
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Identifikujú sa kľúčové témy a priority pre EVVO v oblasti prírodných zdrojov (voda, pôda, geológia, biodiverzita a ďalšie), v nadväznosti na Envirostratégiu 2030, aktuálne potreby vzdelávania a medzinárodné záväzky. Zrealizuje sa vzdelávanie pre pracovníkov EVVO rezortných organizácií k týmto témam. Následne sa aktualizujú aktivity EVVO v zmysle identifikovaných tém.
Cielová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifikované kľúčové témy a priority pre EVVO v oblasti prírodných zdrojov. ▪ Zrealizované vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií k vybraným kľúčovým témam v oblasti prírodných zdrojov. ▪ Zaktualizované aktivity EVVO všetkých rezortných organizácií s činnosťou v oblasti EVVO v oblasti prírodných zdrojov.

Aktivita 3.2.2	Školenia pre pracovníkov EVVO, odborných pracovníkov v NP a ŠOP SR
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny (odbor koordinácie národných parkov, referát koordinácie projektu LIFE - IP NATURA 2000 SVK), ŠOP SR
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ ŠOP SR, Projekt LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých)
Stručný popis aktivity	Sekcia ochrany prírody a krajiny MŽP SR a ŠOP SR budú raz ročne koordinovať vzdelávanie pracovníkov EVVO pôsobiacich na správach NP a v ŠOP SR. Školenia budú zamerané na rozvoj tvrdých alebo mäkkých zručností pri práci s cieľovými skupinami, sociálne a zdravotne znevýhodnenými skupinami. Vzdelávanie bude reflektovať na potreby samotných pracovníkov z praxe. V rámci projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých) budú v rokoch 2026 – 2029 realizované workshopy s cieľom šírenia výsledkov projektu. Workshopy budú zamerané najmä na agrolesníctvo a integrované programy starostlivosti. V spolupráci s partnermi projektu sa v rokoch 2026 – 2028 uskutoční približne 6 metodických a didaktických školení pracovníkov EVVO v projektových územiach.
Cielová skupina	Pracovníci EVVO a odborní pracovníci pôsobiaci na správach NP a v ŠOP SR, odborná verejnosť
Spolupráca	Sekcie MŽP SR, ŠOP SR, NLC Zvolen, vzdelávacie inštitúcie, partneri a stakeholderi projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK

Aktivita 3.2.2	Školenia pre pracovníkov EVVO, odborných pracovníkov v NP a ŠOP SR
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Zrealizované minimálne jedno školenie pre pracovníkov EVVO na správach NP a v ŠOP SR ročne. • 4 workshopy v rámci projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých). • 6 metodických a didaktických školení pre pracovníkov EVVO ŠOP SR a NP pripravených v spolupráci s partnermi projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých).

Aktivita 3.2.3	Zážitkové sprevádzanie v prírodnom prostredí
Zodpovednosť	Správy NP a ŠOP SR, NP Muránska Planina
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ zodpovedných organizácií, externé zdroje
Stručný popis aktivity	<p>Pripravujú sa a zrealizujú sa programy zážitkového sprevádzania v prírodnom prostredí s využitím aktivít lesnej pedagogiky, vo vzájomnej spolupráci ochranárov a lesníkov. V prípade potreby sa zrealizuje vzdelávanie pracovníkov EVVO na túto tému.</p> <p>V rámci projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých) projektoví partneri (ŠOP SR a NP Muránska planina) budú v rokoch 2026 – 2028 v projektových územiach realizovať terénne aktivity/exkurzie pre školy a verejnosť s cieľom predstaviť a spropagovať územia, druhy a biotopy NATURA 2000.</p>
Cieľová skupina	Školy a školské zariadenia, verejnosť
Spolupráca	Národné lesnícke centrum, partneri a stakeholderi projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorené programy zážitkového sprevádzania zaradené do ponuky EVVO správ NP a ŠOP SR. • 50 realizovaných aktivít zameraných na zážitkové sprevádzanie/exkurzie v projektových územiach v rámci projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých).

Aktivita 3.2.4	Tvorba edukačných pomôcok v chránených územiach v jednotnom dizajne
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny (odbor koordinácie národných parkov), správy NP, ŠOP SR
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ zodpovedných organizácií, externé zdroje

Aktivita 3.2.4	Tvorba edukačných pomôcok v chránených územiach v jednotnom dizajne
Stručný popis aktivity	<p>Správy chránených území budú spolupracovať na vytvorení projektového zámeru na prípravu a tvorbu edukačných pomôcok na realizáciu EVVO (jednotný postup a dizajn, návrh súboru pomôcok, personálne a finančné zabezpečenie), a to na základe potrieb praxe osobitne v NP a osobitne v ŠOP SR.</p> <p>V rámci projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK (Príroda pre všetkých) projektoví partneri (ŠOP SR a NP Muránska planina) pripravujú edukačné pomôcky pre aktivity projektu v prírodnom prostredí.</p>
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO pôsobiaci na správach NP a v ŠOP SR, školy a školské zariadenia, verejnosť
Spolupráca	Riadiaci pracovníci, PR manažéri, grafici, odborní pracovníci na správach NP a ŠOP SR, partneri a stakeholderi projektu LIFE IP NATURA 2000 SVK
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Návrh zámeru na tvorbu edukačných pomôcok pre NP a pre ŠOP SR. V spolupráci s partnermi projektu vytvorených 5 sád vzdelávacích pomôcok využívaných počas projektových aktivít v prírodnom prostredí (LIFE IP NATURA 2000 SVK).

Zmena klímy a ochrana ovzdušia

Aktivita 3.3.1	EVVO v oblasti kvality ovzdušia
Zodpovednosť	SAŽP – referát LIFE a zmeny klímy, referát EVVO, MŽP SR – sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia (referát koordinácie projektu LIFE IP Zlepšenie kvality ovzdušia), SHMÚ, rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2027 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií, Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia
Stručný popis aktivity	<p>Uskutoční sa vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií v oblasti kvality ovzdušia, vykurovania a mobility, vplyvu znečisteného ovzdušia na zdravie ľudí a ekosystémy. Pracovníci EVVO budú zaškolení pre prácu s webom dnesdycham.sk a existujúcimi metodikami pre školy a verejnosť. Poskytne sa im pomoc a podpora pri vytváraní alebo adaptácii vlastných vzdelávacích aktivít na tému ovzdušia.</p> <p>Tieto aktivity budú následne realizované v rámci ponuky EVVO organizácií.</p>
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR, školy a široká verejnosť
Spolupráca	Partneri projektu LIFE IP Populair, Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Zrealizované vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií s činnosťou v oblasti EVVO v oblasti kvality ovzdušia. Problematika kvality ovzdušia zaradená do ponuky EVVO všetkých rezortných organizácií s činnosťou v oblasti EVVO. Minimálne 15 zrealizovaných aktivít EVVO v rezorte ročne obsahujúcich problematiku ovzdušia (v rokoch 2028 – 2030), po skončení projektu Populair).

Aktivita 3.3.2	Aktualizácia aktivít EVVO v oblasti zmeny klímy
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP a sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2027
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Identifikujú sa kľúčové témy a priority pre EVVO v oblasti zmeny klímy v nadväznosti na Envirostratégiu 2030, Stratégiu adaptácie SR na zmenu klímy a jej akčný plán, aktuálne potreby vzdelávania a medzinárodné záväzky. Zrealizuje sa vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií k týmto témam. Následne sa aktualizujú aktivity EVVO v zmysle identifikovaných tém.
Cielová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifikované kľúčové témy a priority pre EVVO v oblasti zmeny klímy. ▪ Zrealizované vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií k vybraným kľúčovým témam v oblasti zmeny klímy. ▪ Zaktualizované aktivity EVVO všetkých rezortných organizácií s činnosťou v oblasti EVVO v oblasti zmeny klímy.

Aktivita 3.3.3	Klimatické školy v prírode
Zodpovednosť	SAŽP – účelové zariadenie SEV Dropie
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Externé zdroje – Nórske fondy
Stručný popis aktivity	Vytvorí sa týždňový pobytový program EVVO s nosnou témou zmeny klímy pre žiakov základných a stredných škôl. Využijú sa interaktívne zážitkové metódy a prírodné danosti areálu SEV Dropie a CHVÚ Ostrovné lúky.
Cielová skupina	Základné a stredné školy
Spolupráca	Partnerské organizácie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorený program klimatických škôl v prírode.

Aktivita 3.3.4	Ochrana vôd a zmena klímy
Zodpovednosť	SSJ, ŠOP SR, SAŽP
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ zodpovedných organizácií, externé zdroje – Nórske fondy

Aktivita 3.3.4	Ochrana vôd a zmena klímy
Stručný popis aktivity	SSJ v spolupráci so ŠOP SR zrealizujú rozšírené tematické exkurzie v bezprostrednom okolí dvoch sprístupnených ľadových jaskýň s cieľom prezentácie zraniteľnosti jaskynných geosystémov aj z hľadiska klimatickej situácie. ŠOP SR zrealizuje exkurzie k mokradiam ako prírodným nárazníkovým zónam pred dôsledkami zmeny klímy a k realizovaným vodozádržným opatreniam v regióne (najmä v lesnom prostredí) zmiernujúcim zmenu klímy. SAŽP pripraví a zrealizuje vzdelávaciu kampaň na tému ochrany vôd a zmeny klímy ako pokračovanie úspešného formátu Zatoč s odpadom, klímaTYzuj sa a Niečo visí vo vzduchu. Pôjde o intenzívnu dvojročnú komunikáciu s verejnosťou formou mesačných výziev a realizácie edukačných aktivít v materských, základných a stredných školách. Zameria sa na zvýšenie povedomia o hodnote vody, význame jej ochrany a obnovy, zadržiavanie vody v krajine, úspory vody a ďalšie témy.
Cieľová skupina	Školy a školské zariadenia, študenti vysokých škôl, samosprávy a miestne komunity, poľnohospodári, návštevnícka a široká verejnosť.
Spolupráca	Správy chránených území, vysoké školy, SHMÚ
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 24 zrealizovaných exkurzií na tému ľadové jaskyne a zmena klímy. ▪ 20 zrealizovaných exkurzií na tému mokrade a zmena klímy. ▪ Pripravená a realizovaná kampaň na tému ochrany vôd a zmeny klímy.

Zelené hospodárstvo

Aktivita 3.4.1	Aktualizácia aktivít EVVO v oblasti obehového hospodárstva
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR – IEP a sekcia obehového hospodárstva, rezortné organizácie MŽP SR s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2027
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií
Stručný popis aktivity	Identifikujú sa kľúčové témy a priority pre EVVO v oblasti obehového hospodárstva v nadväznosti na Envirostratégiu 2030, aktuálne potreby a medzinárodné záväzky. Zrealizuje sa vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií k týmto témam. Následne sa aktualizujú aktivity EVVO v zmysle identifikovaných tém.
Cieľová skupina	Pracovníci EVVO rezortných organizácií MŽP SR
Spolupráca	Komisia MŽP SR pre EVVO, aktéri v odpadovom hospodárstve
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifikované kľúčové témy a priority pre EVVO v oblasti obehového hospodárstva. ▪ Zrealizované vzdelávanie pracovníkov EVVO rezortných organizácií k vybraným kľúčovým témam v oblasti obehového hospodárstva. ▪ Zaktualizované aktivity EVVO všetkých rezortných organizácií s činnosťou v oblasti EVVO v oblasti obehového hospodárstva. ▪ Predstavenie a osvojenie si legislatívneho prostredia v oblasti obehového hospodárstva pracovníkmi EVVO.

Aktivita 3.4.2	Kampaň na podporu PVO
Zodpovednosť	SAŽP
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP, externé zdroje – OP Slovensko
Stručný popis aktivity	Vytvorí sa platforma na realizáciu celoslovenskej kampane Nenakupuj – Swapuj zameranej na podporu predchádzania vzniku odpadu (PVO), centier opätovného použitia či knižníc vecí a podporu realizácie swapovacích akcií po celom Slovensku. Po vytvorení platformy na webovom portáli www.predchadzajmeodpadu.sk sa kampaň bude následne realizovať každý rok pri príležitosti Medzinárodného dňa nenakupovania. Okrem základných informácií bude propagovať aj konkrétne témy PVO (prednostne problematiku textilného odpadu, elektroodpadu, papierového odpadu ale aj ďalšie).
Cieľová skupina	Široká verejnosť, školy, zamestnávateľia, firmy
Spolupráca	MŽP SR – sekcia obehového hospodárstva
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Vytvorená platforma a realizovaná kampaň Nenakupuj - swapuj.

Aktivita 3.4.3	Zelená prevádzka SEV Dropie
Zodpovednosť	SAŽP – účelové zariadenie SEV Dropie
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Externé zdroje – Nórske fondy
Stručný popis aktivity	Vytvorí sa systém pravidelného vyhodnocovania energetickej efektívnosti a celkovej ekostopy prevádzky SEV Dropie aspoň raz ročne. Vytvorí sa zrozumiteľný komunikačný plán pre prezentáciu zelenej prevádzky SEV Dropie.
Cieľová skupina	Cieľové skupiny SEV Dropie
Spolupráca	Partnerské organizácie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Vytvorený systém pravidelného vyhodnocovania ekostopy prevádzky SEV Dropie. Vytvorený komunikačný plán pre prezentáciu zelenej prevádzky SEV Dropie.

Aktivita 3.4.4	Čisté národné parky
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny (odbor koordinácie národných parkov), správy NP
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ NP, externé zdroje
Stručný popis aktivity	Raz ročne sa zorganizuje čistenie vo všetkých NP. V tento deň sa vyčistia vytipované chránené územia od odpadov, uskutoční sa osвета o predchádzaní vzniku odpadu, jeho minimalizácii a opätovnom použití.
Cieľová skupina	Široká verejnosť, školy
Spolupráca	Samosprávy, školy a iné záujmové organizácie
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zrealizované akcie čistenia vo všetkých NP ročne. ▪ Do prípravy a realizácie akcie sú zapojené každoročne aj externé organizácie.

Aktivita 3.4.5	Zhodnotenie surovín a PVO pri príprave jedál
Zodpovednosť	MCRaŠ SR
Termín realizácie	2026
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet MCRaŠ SR
Stručný popis aktivity	Vytvorí sa informačná základňa k predchádzaniu vzniku odpadu (PVO) primárne pre vzdelávacie odbory stredných škôl z oblastí gastronómie, hotelierstvo a cestovný ruch. Pôjde o témy využitia celého potenciálu surovín a ich zvyškov pri príprave jedál, obmedzenie plytvania, využitia sezónnych, lokálnych či vzhľadovo neatraktívnych surovín, minimalizácie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO), kompostovania a ďalšie. Informačné materiály budú prezentované a šírené prostredníctvom webovej stránky MCRŠ SR Študuj cestovný ruch a sociálnych sietí ministerstva.
Cieľová skupina	Stredné odborné školy a hotelové akadémie vyučujúce odbory vzdelávania gastronómie, hotelierstvo a cestovný ruch, personál profesionálnych kuchýň, domácnosti
Spolupráca	MŽP SR – sekcia obehového hospodárstva, ŠIOV, profesijné a stavovské organizácie v oblasti gastronómie (Slovenský zväz kuchárov a cukrárov, Asociácia hotelov a reštaurácií Slovenska, Republiková únia zamestnávateľov a iné)
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorené informačné materiály k PVO pri príprave jedál na Študuj cestovný ruch. ▪ Materiály distribuované stredným odborným školám a odbornej verejnosti v oblasti gastronómie, hotelierstva a cestovného ruchu.

9.4 PRIORITNÁ OBLASŤ 4 - INFORMÁLNA EVVO PROSTREDNÍCTVOM KULTÚRNEHO A PRÍRODNÉHO DEDIČSTVA

Špecifický cieľ:

Realizovať aktivity na podporu mäkkého turizmu a zatraktívnenie objektov kultúrneho a prírodného dedičstva.

Envirostratégia 2030:

Cieľ 13.3 Zlepšiť environmentálne povedomie prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva a cestovného ruchu

Aktivita 4.1	Budovanie stredísk environmentálnej výchovy
Zodpovednosť	MŽP SR - IEP a všetky sekcie, rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet - PHÚ rezortných organizácií, externé zdroje - Nórske fondy, Švajčiarsky príspevok
Stručný popis aktivity	V rámci rezortných organizácií sa vybudujú strediská environmentálnej výchovy, ktoré budú vzdelávať rôzne cieľové skupiny. V širšom kontexte môže ísť o vytvorenie, rekonštrukciu alebo materiálno-technické dovybavenie priestoru vyhradeného na realizáciu aktivít EVVO (enviroučebne, tvorivej dielne, vonkajšej edukačnej plochy, mobilnej učebne a pod.). Zároveň pôjde o vytvorenie personálnych kapacít na zabezpečenie lektorovania a prevádzkovania stredísk.
Cieľová skupina	Školy a školské zariadenia, marginalizované skupiny, miestne komunity, návštevníci chránených území
Spolupráca	Školy, akademický sektor, vedeckovýskumné inštitúcie, občianske združenia, KOČR, OOCR, miestne samosprávy
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvorené alebo zrekonštruované strediská environmentálnej výchovy. - Dovybavené strediská environmentálnej výchovy. - Vytvorené nové personálne kapacity pre lektorovanie a prevádzku stredísk.

Aktivita 4.2	Budovanie terénnych prvkov turistickej infraštruktúry
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny, sekcia vôd, sekcia geológie a prírodných zdrojov, IEP, rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií, externé zdroje – Nórske fondy, Švajčiarsky príspevok
Stručný popis aktivity	Dobuduje sa rôzna turistická infraštruktúra v chránených územiach v súlade s aktuálnymi poznatkami a trendmi v oblasti interpretácie prírodného a kultúrneho dedičstva vrátane geoparkov. Priebežne bude prebiehať údržba už existujúceho zariadenia (náučné chodníky, náučné lokality, vonkajšie expozície, terénne úpravy, informačné body, turistické útulne, prístrešky, verejné ohniská, vyhlídkové veže, ferraty, vstupné brány, banské objekty a iné objekty a prezentačné plochy).
Cieľová skupina	Široká verejnosť, návštevníci chránených území
Spolupráca	Samosprávy, KST, akademický sektor, občianske združenia
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudované alebo zrekonštruované terénne prvky turistickej infraštruktúry.

Aktivita 4.3	Budovanie informačných a návštevníckych centier
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny a IEP, rezortné organizácie s činnosťou v oblasti EVVO
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ rezortných organizácií, externé zdroje – Nórske fondy, Švajčiarsky príspevok
Stručný popis aktivity	Vytvoria, zrekonštruujú alebo dovybavia sa informačné a návštevnícke centrá (materiálno-technické zabezpečenie, prezentačné prvky a technika, vnútorné expozície). Pri ich budovaní sa bude spolupracovať s hlavnými aktérmi v danom území a s akademickou obcou.
Cieľová skupina	Široká verejnosť, návštevníci chránených území, školy a školské zariadenia, marginalizované skupiny, miestne komunity
Spolupráca	Akademický sektor, vedeckovýskumné inštitúcie, občianske združenia, KOČR, OOCR, miestne samosprávy
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorené alebo zrekonštruované informačné a návštevnícke centrá. • Dovybavené informačné a návštevnícke centrá.

Aktivita 4.4	Vytvorenie digitálnej turistickej infraštruktúry v NP
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny
Termín realizácie	2028
Financovanie (zdroj)	Externé zdroje – Švajčiarsky príspevok
Stručný popis aktivity	Vytvoria sa digitálne mobilné aplikácie – sprievodcovia po národných parkoch. Toto inovatívne riešenie umožní návštevníkom objavovať zaujímavé miesta národného parku vlastným tempom. Implementujú sa sčítače na monitorovanie návštevnosti národných parkov, čím sa zabezpečí sledovanie toku turistov a možnosť ich regulácie. Súčasťou aktivity bude osвета a vzdelávanie miestnych komunit, návštevníkov a zainteresovaných strán.
Cieľová skupina	Široká verejnosť, návštevníci
Spolupráca	Správy NP
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorená turistická aplikácia v NP. ▪ Implementované sčítače.

Aktivita 4.5	Muzeálna a expozičná činnosť
Zodpovednosť	S-NAPANT, SSJ, ŠOP SR, SMOPaJ
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – zodpovedných organizácií, externé zdroje – Švajčiarsky príspevok, OP Slovensko
Stručný popis aktivity	<p>S-NAPANT vytvorí nové výstavné a múzejné priestory zamerané na prezentáciu kultúrneho a prírodného dedičstva národného parku.</p> <p>SSJ vybuduje stálu expozíciu venovanú jaskyniarstvu v Slovenskom krase v areáli Gombaseckej jaskyne.</p> <p>SMOPaJ zmodernizuje prezentačný portál na sprístupňovanie zbierok, archívnych a knižničných fondov.</p>
Cieľová skupina	Návštevníci, miestni obyvatelia, školy a školské zariadenia, vedeckovýskumné inštitúcie, široká a odborná verejnosť
Spolupráca	Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže SR, miestne samosprávy, vedeckovýskumné inštitúcie, záujmové združenia
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorená expozícia kultúrneho a prírodného dedičstva NAPANT-u. ▪ Vytvorená expozícia Jaskyniarstvo v Slovenskom krase. ▪ Zdigitalizovaný a sprístupnený archív a knižnica SMOPaJ (do roku 2028).

Aktivita 4.6	Spolupráca a networking pri interpretácii chránených území
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny, správy NP, ŠOP SR
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ zodpovedných organizácií
Stručný popis aktivity	Jednotlivé správy chránených území uskutočnia networkingové stretnutia zamerané na prekonávanie výziev v oblasti udržateľného cestovného ruchu v chránených územiach za účasti dotknutých subjektov poskytujúcich služby cestovného ruchu alebo hospodáriacich v chránených územiach.
Cielová skupina	Prevádzkovatelia horských chát, hotelov a turistických zariadení, miestni obyvatelia, farmári a remeselníci, samosprávy, členovia KST, široká verejnosť
Spolupráca	Uvedené cieľové skupiny
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Zrealizované networkingové stretnutia ročne.

Aktivita 4.7	Informačné materiály o eliminácii vplyvov turizmu na prírodné hodnoty v chránených územiach
Zodpovednosť	MŽP SR – sekcia ochrany prírody a krajiny, správy NP, ŠOP SR
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ zodpovedných organizácií, externé zdroje
Stručný popis aktivity	Vytvorí sa informačné materiály zvyšujúce povedomie o eliminácii vplyvov turizmu na prírodné hodnoty v chránených územiach.
Cielová skupina	Široká verejnosť
Spolupráca	MCRaŠ SR, KST, občianske združenia
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> Vydané materiály o eliminácii vplyvov turizmu na prírodné hodnoty v chránených územiach.

Aktivita 4.8	Prednášky a poradenstvo v oblasti udržateľného turizmu
Zodpovednosť	SAŽP, MŽP SR - IEP
Termín realizácie	2026 – 2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SAŽP
Stručný popis aktivity	Uskutočnia sa prednášky pre študentov univerzít a vysokých škôl a tiež konzultácie na témy súvisiace so životným prostredím človeka – zamerané na jedinečnosti, zaujímavosti a rozmanitosť prostredia a ľudských aktivít s dôrazom na zachovávanie kultúrneho a prírodného bohatstva, zodpovedný a udržateľný turizmus, v kontexte regionálneho a udržateľného rozvoja.
Cielová skupina	Študenti univerzít, organizácie späté s miestnym a regionálnym rozvojom, turizmom, životným prostredím, vzdelávaním a výchovou, MCRaŠ SR, MIRRI SR

Aktivita 4.8	Prednášky a poradenstvo v oblasti udržateľného turizmu
Spolupráca	Vysoké školy; Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, MIRRI SR
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Zrealizované prednášky pre študentov univerzít ročne. • Zrealizované konzultácie s cieľovými skupinami ročne.

Aktivita 4.9	Dokumentárny film o speleologickej činnosti na pohraničí
Zodpovednosť	SMOPaJ
Termín realizácie	2030
Financovanie (zdroj)	Štátny rozpočet – PHÚ SMOPaJ, externé zdroje – Interreg PL – SK
Stručný popis aktivity	<p>Pripraví sa filmový dokument s názvom <i>Červené vrchy, hory, ktoré v minulosti rozdeľovali a dnes spájajú</i>, bude zobrazovať územie, ktoré bolo do roku 1990 prísne stráženým pohraničným územím a oddeľovalo dve krajiny. Od vstupu Poľska a Slovenska do Schengenského priestoru v roku 2007 toto územie spája poľských a slovenských nadšencov pre hory, prírodu a podzemie.</p> <p>Film bude prezentovať speleologickú činnosť od pamätníkov po dnešných prieskumníkov. Okrem jaskyniarskej tematiky zachytí aj spoločnú históriu a spomienky na minulosť, baníctvo, pasenie oviec, II. svetovú vojnu, pašovanie ľudí, dobytky a tovaru a prezentáciu unikátnej flóry a fauny.</p>
Cieľová skupina	Široká a odborná verejnosť, školy
Spolupráca	Tatrzański Park Narodowy
Ukazovateľ splnenia aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentárny film <i>Červené vrchy, hory, ktoré v minulosti rozdeľovali a dnes spájajú</i>.

10. NAPŔNANIE A EVALUÁCIA KONCEPCIE

Zostavenie Implementačného plánu rezortnej koncepcie prebiehalo participatívnym spôsobom, tzn. že do procesu jeho navrhovania a finalizácie sa zapojili všetci hlavní aktéri EVVO v rezorte.

Obsahuje spolu **42 aktivít** členených do štyroch prioritných oblastí. **Napŕnanie tohto plánu** bude zabezpečené viacerými mechanizmami:

- **Schválenie ministrom životného prostredia**, a tým sa nastaví povinnosť rezortných organizácií napŕňať a realizovať aktivity koncepcie.
- **Komisia MŽP SR pre EVVO** bude počas výročného zasadnutia v zmysle svojho štatútu vyhodnocovať napredovanie v plnení aktivít koncepcie, prerokúvať vybrané systémové aktivity koncepcie a prijímať potrebné opatrenia.
- **PHÚ rezortných organizácií** bude plánované v súlade so zodpovednosťou za plnenie jednotlivých aktivít koncepcie.

Podkladom pre vyhodnocovanie napŕnania koncepcie bude každoročný **odpočet** jednotlivých aktivít, a to na základe nastavených kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov (cieľových hodnôt). Cieľovou hodnotou pre záverečné vyhodnotenie úspešnosti koncepcie je **75 % naplnených ukazovateľov do roku 2030**.

K hlavným ohrozeniam úspešnosti koncepcie patrí nedostatočné financovanie a personálne zabezpečenie rezortnej EVVO. Systematická finančná podpora a vytvorenie stabilného tímu pracovníkov EVVO budú pre realizáciu ambiciózneho implementačného plánu kľúčové. V polovici obdobia realizácie koncepcie preto dôjde k **aktualizácii a prehodnoteniu** plánu vzhľadom k aktuálnym podmienkam a kapacitám v rezorte.

Odpočet sa bude realizovať prostredníctvom **zdieľaného súboru**. Za nastavenie štruktúry a organizáciu odpočtu zodpovedá predseda a tajomník Komisie MŽP SR pre EVVO. Povinnosť každoročne vyplňať odpočet sa vzťahuje na všetkých aktérov koncepcie podľa nastavenej zodpovednosti.

Odpočet rezortnej koncepcie nenahrádza odpočty plnenia hlavných úloh a nepredstavuje výpočet činnosti rezortných organizácií v oblasti EVVO. Avšak systém jednotného zberu a vyhodnocovania aktivít EVVO v rezorte je predmetom samostatnej aktivity č. 1.3 koncepcie.

ZÁVER

Rezortná koncepcia EVVO do roku 2030 sa začala pripravovať v roku 2024 v rámci Plánu hlavných úloh SAŽP (ako súčasť úlohy Systém a národná koordinácia). Uskutočnilo sa niekoľko pracovných stretnutí medzi SAŽP a MŽP SR k štruktúre a zámerom dokumentu. Následne sa začalo s prípravou analytickej a strategickej časti.

Paralelne s prípravou úvodných kapitol prebehla aktualizácia členov Komisie MŽP SR pre EVVO a tiež rekonštrukcia jej štatútu. Predsedom komisie je poverený zamestnanec MŽP SR a tajomníkom je poverený zamestnanec SAŽP. Jednou z hlavných úloh komisie je napĺňanie cieľov aktuálne platnej rezortnej koncepcie EVVO, realizovať jej odpočet, vyhodnocovať jej úspešnosť, prijímať potrebné opatrenia a participatívne riešiť koncepčné aktivity vyplývajúce z koncepcie.

V roku 2025 boli do procesu tvorby koncepcie aktívne zapojení členovia Komisie MŽP SR pre EVVO, ktorých jadro tvoria zástupcovia jednotlivých sekcií MŽP SR a pracovníci EVVO rezortných organizácií. Na zasadnutí komisie boli oboznámení s obsahom dokumentu a požiadaní o návrh aktivít do implementačnej časti podľa vopred stanoveného návodu a štruktúry.

Na syntéze, triedení a kategorizácii navrhovaných aktivít pracovala SAŽP v spolupráci s MŽP SR. Tieto boli následne podrobené pripomienkovaniu členmi komisie. Finálne úpravy uskutočnila SAŽP na základe individuálnych konzultácií so všetkými dotknutými stranami.

V októbri 2025 bol dokument predložený na inter-né pripomienkové konanie. Po zapracovaní pripomienok bola koncepcia schválená ministrom životného prostredia. Riaditeľom sekcií a rezortných organizácií bola uložená povinnosť koordinovať a kontrolovať plnenie stanovených cieľov a aktivít v súlade s harmonogramom a zodpovednosťami uvedenými v koncepcii a tiež povinnosť každoročne odpočtovať plnenie týchto aktivít na základe pokynov Komisie MŽP SR pre EVVO.

Táto koncepcia je dobrovoľným záväzkom Ministerstva životného prostredia SR a jeho priamo riadených organizácií. Predstavuje odhodlanie všetkých aktérov pracovať koordinovane na skvalitnení environmentálnej výchovy a vzdelávania v rezorte životného prostredia a je plne v súlade s Envirostratégiou 2030 schválenou uznesením vlády SR č. 87/2019.

Názov:

Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy do roku 2030

Zadávatel:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Spracovatel:

Slovenská agentúra životného prostredia

Zostavovatelia:

Jana Bačkorová, Matej Vlčák (SAŽP)

Spolupracujúci:

Lucia Thumová, Martina Lojdllová (MŽP SR) a členovia Komisie MŽP SR pre EVVO

Grafické spracovanie:

Tatiana Hamranová (SAŽP)

Vydanie: 1.

ISBN: 978-80-8213-201-7

